

ağın

DÜŞÜN VE SANAT DERGİSİ

MAYIS-HAZİRAN 2004

Sahibi

Ağın Kültür ve Dayanışma Derneği Adına
Ahmet DEVİREN

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Altan İLTER

Yazı Kurulu
Altan İLTER
Mevlüt ÖKSÜZOĞLU
Ahmet DEVİREN
S. Selami TAŞBAŞI
Ruhi TAŞKIN

Teknik Yönetmen
Ömer ÖZTÜRK

Yazışma Adresi:
Ağın Kültür ve Dayanışma Derneği
Hoşdere Caddesi, Akasya Apt. No: 41-2 A
Y. Ayrancı / ANKARA
Tel: (0 312) 426 75 90 Faks: (0 312) 354 78 38

Ağın Kültür ve Dayanışma Derneği,
PTT 101843 no.lu Çek Hesabı
T.C. Ziraat Bankası Ankara Yenışehir Şubesi
Hesap No: 441169

Gönderilen yazılar yayımlansın, yayımlanmasın
iade edilmez ve telif ücreti ödenmez.

Bu dergide yayımlanan yazılardaki fikirler
yazarlarına aittir.

Dergimiz Basın Meslek İlkelerine uymaya söz
vermiştir.

Ağın Düşün ve Sanat Dergisi, Ankara Valiliği'nin
12.09.1991 gün ve 8202 yazıları ile ayda bir çıkar.

Yıl: 14 Sayı: 150-151
MAYIS-HAZİRAN 2004
Dizgi-Mizanpaj: **Marina Tanıtım - 232 00 01 (pbx)**
Baskı : **HAS-SOY Matbaacılık**
Tel : **0 312 341 59 94 / 384 03 04**

Ağın Düşün ve Sanat Dergisi Muhabirleri:
Emrullah GÜLER : Ağın - Malatya
Cüneyt ÖZKUL : İzmir
Ahmet SAMUR : İstanbul

Ön kapak: Ağın feribotu ve arka planda Karamağara
Köprüsü ayağı. (Fotoğraf: Sadi KAPISIZ)

SAYFA

İÇİNDEKİLER

3	.....Tatil Başlarken ANKARA - AĞIN DERNEĞİ
4	....."1919 Yılı Mayıs'ın 19. Günü Samsun'a Çıktım" (Şiir) Bir Gemi Yol Almakta: Fazıl Hüsnü DAĞLARCA
5-6-7	.....Arkadaş M. Cavit ALPASLAN
8	.....Dönüşsüz Yol (Şiir) Mehmet ORHAN
9-10-11-12	.....Tarihten Günümüze AĞIN Salih AKYEL - Dr. İbrahim ÜNAL
13	.....Ağın (Şiir) İsmail N. BEYDEMİR
14-15	.....Ölümün Gölgesi Yok Server TANİLLİ
16	.....Çay Gazeli (Şiir) Mehmet AYCI
17	.....Bir Mektup Prof. Dr. Reşat APAK
18	.....Deli Gönül (Şiir) Ahmet SAMUR
19	.....Babalar ve Kızları Şahnaz ÇAKIRALP
20	.....Ben Köyümü Ösgedim (Şiir) Ahmet YILMAZ (Garip)
21-22-23	.....Kadına Yönelik Şiddet Dr. Ümit Cihan ATMAN
24	.....Dedem Adem KARATEPE Hüseyin KARATEPE
25-26	.....Duygularım Memduh SOYLU
27-28-29	.....Bir Portre - Bir Fıkra Mustafa KARAKAŞ
30	.....Haberler
31	.....Doğumlar, Evlenenler, Ölümüler

TATİL BAŞLARKEN...

“Dünyanın düzeni değişti” diye, hepimizin sıkça kullandığı meşhur bir söz vardır. Bunu belki de en fazla iklim değişikliklerinde hissediyor ve yaşıyoruz. Örneğin; bu sene kıştan bahara ne zaman geçtik, bahardan yaza ne zaman ulaşacağız anlayamayacağız herhalde? Günlük güneşlik bir ortamda aniden kar yağışıyla, yağmurlu-puslu bir havadan ise pırıl pırıl bir ortamla karşılaşmak neredeyse olağan bir hale geldi günümüzde!

Uzun sözün kısası, ne dersek diyelim yaz mevsimi zorunlu da olsa artık karşımızda... Okullar kapandı... Çocuklarımız sınav stresinden, ders kaygısından kısa bir süre için de olsa kurtuldular. Dinlenmek, bir yılın verdiği yorgunluğu, bıkkınlığı üzerlerinden atmak, sürekli boğuşmak zorunda kaldıkları sorunları göz ardı etmek, çocuklarımız kadar sanırım bizlerin de en doğal hakkı...

Güneşin yakıcı sıcaklığını; kimimiz deniz kenarında, kimimiz aynı mekanda sürdürmeyi düşlerken, kimimiz de “Ah bir tatil gelse de; taşına toprağına, bağına bahçesine, suyuna havasına özlem duyduğumuz şu şirin Ağın’ımıza bir an kavuşsak” söylemini açık açık dile getirmeye başladık bile...

Hepimiz o günleri iple çekiyoruz.

***

Tatil deyince, Ankara-Ağın Kültür ve Dayanışma Derneği, Hanımlar Kolu’nun düzenlediği gezilere de kısaca değinmeden geçemeyeceğiz...

Açıkça ve samimiyetle ifade etmek gerekirse, Ağın Derneği Hanımlar Kolu; gerek gece ve yemek organizasyonları gerek hanımlar arasında kurdukları iletişim gerekse gerçekleştirdikleri gezi etkinlikleri ile erkekleri çok çok gerilerde bıraktılar.

Hanımlar Kolu’nca düzenlenen ilk gezi, 29-

30 Mayıs 2004 tarihlerindeki Kapadokya gezisiydi. Kapadokya’nın gizem dolu ortamıyla, bir otobüs dolusu hemşehrimizi buluşturan gezi, Ağın havaları eşliğinde (Otobüste bile) çekilen halaylarla uzak da olsa Ağın özlemini herkese unutturdu.

Diğer gezi ise, 12 Haziran 2004 tarihinde Abant’a günübirlik yapılan piknikti. Yine bir otobüsle gerçekleştirilen gezi, hemşehrilerimizin doğa ile iç içe hoşça vakit geçirmelerini sağladı.

Nihal Gençaydın’ın şahsında, Hanımlar Kolu’nun tüm üyelerini bugüne kadar yaptıkları özverili çalışmalarından dolayı yürekten kutluyoruz.

***

Özverili çalışma deyince, sözü Kaymakamımız Erdiç Filiz’e getirmeden edemeyeceğiz... Filiz’in makam koltuğuna oturduğu ilk günden itibaren Ağın’da bir hareketlilik yaşanmaya, ayrıca sosyal, kültürel ve ekonomik alanlarda da somut adımlar atılmaya başlandı.

Ağın Kaymakamlığı’nın koordinasyonundaki Ağın kitabı ile AĞESKAV’ın kurulmasına ilişkin çalışmalar, büyük bir titizlikle sürdürülüyor. Ağın ve köylerindeki kooperatifsel işlemlerin de başarıyla yürütülmesine devam ediliyor.

Ağın Şenliğine katkı sağlanması amacıyla Kaymakamlıkça bastırılan poster, harita ve kartpostallar, evlerimizin duvarlarını çoktan süslemeye başladılar bile...

Tebrikler Erdiç Filiz’e, tebrikler tüm emeği geçenlere...

***

Tatilde Ağın’da, Temmuz-Ağustos ayları sonunda da tekrar dergimizde buluşmak dileğiyle, hoşça kalın.

ANKARA-AĞIN DERNEĞİ

“1919 YILI MAYIS’IN 19. GÜNÜ SAMSUN’A ÇIKTIM”

Fazıl Hüsnü DAĞLARCA

Kıyı takmış yaprağını gülünü,
Bahar eder.
Bir gemi yaklaşır karanlıktan,
Felek terkidiyar eder,
Eder oy.

Kimseler bağırmas çağırmas,
Sanki uzaklara bakıp ar eder.
Gönül çarptıkça yelken beyazlığına
Rüzigâr eder,
Eder oy.

Bir şey gizli bu mayıs sabahında,
Bir şey yoktan var eder.
Dağ öğünür yeşilinden,
Toprak dağlarla iftihar eder,
Eder oy.

BİR GEMİ YOL ALMAKTA:

Bir gemi yol almakta,
Anadolu’nun kuzey kıyılarından,
Al dağların yücesi vururken mor denize hey
Üç yüz yıllık bir uyku mu ne
Derinlere neler neler dalmakta.

Bir gemi yol almakta,
Dalgalar engebeler benzerken.
Köylerde, küçük ilçelerde tek tük ışıklar
Yüreklerin bu sonsuz aydınlığını,
Kim bir sonsuzluktan salmakta?

Bir gemi yol almakta,
Mavi almakta, yıldız almakta, gelecek almakta hey,
Büyürken soluğu gemidekilerin
Samsun’a doğru
Bir yas azalmakta.

ARKADAŞ

M. Cavit ALPASLAN

Sıkıntılı bir kış günü. Öğretmenler Derneği'nden çıkıp eve doğru yürüyorum. Akşamın karanlığı çökmekte. Çarşı Caddesi'nden evimizin olduğu sokağa döndüm. Arkamdan biri geliyor, arayı açmak için hızlanıyorum. O da hızlanıyor. Dönüp bakıyorum, dikkatle beni izliyor ve de takip ediyor. Gelen adam benim öğrenci velilerinden biri. Koyu bir partili, hem de kavgayı seven biri. Partili dedimse benim görüşümde değil, tam tersi. 1960'lı yıllar... Kırıkkale'de siyasi ortam oldukça karışık. Sağ-sol olaylarına paralel olarak saldırı olayları da yavaş yavaş ülke gündemine oturmak üzere. TÖS'lü öğretmenlere müthiş bir baskı var. O yüzden tedirginim. Birkaç kez o militan gençler yolumu kesmişlerdi. Ben bunları düşünürken adam bana yaklaştı. Arkamı bir duvara verip kendimi garantiye almaya çalıştım. Adam kaba bir sesle :

-Hoca az dur hele, dedi.

Durdum, ona baktım.

-Saa gominist diyorlar!

Hiçbir şey söylemeden yüzüne baktım. O konuşmaya devam etti:

-Bizim partide seni dövmek için garar aldık, bu vazifeyi de bana verdiler, dedi.

-Şimdi ne yapacaksın, dedim ?

Bayağı korkuyorum, adam güçlü kuvvetli; hani eskilerin dediği gibi taşı sıkça suyunu çıkarır. Heybetli de, bıyıklarından adam asılır, boy pos, kilo hepsi yerinde. Fakat, hayret sesi yumuşadı, yüzünün tavrı değişti:

-Bu işe benim aklım ermedi, biliyon mu? Sen çok çalışkan adamsın. Hemi de benim kızımı okutuyon, aynı mahallede oturuyok. Hanımını da tanıyorum, kızım olsun çok hanım bir kadın. Hemi de çok iyi öğretmen. Sizi bize şikayet edenlere bakıyorum onlar düpe düz kötü

insanlar, hem de namussuzlar. Kendi çocuklarını okutmuyorlar, vazife yapmıyorlar, bir de milliyetçiler!

Artık sakın sakın yürüyoruz. Hep o anlatıyor, ben dinliyorum. Tam bizim evin hizasına geldik, durdum:

-Osman Ağa, bir kahvemi içer misin? dedim. Hiç itiraz etmedi. Ben önde o arkada merdivenleri çıkıp kapının ziline bastım, kapı açıldı.

-Hanım konuğumuz var, dedim.

Hanım, konuğu görünce kırk yıllık tanıdığıymış gibi güler yüzle:

-Osman amca, hoş geldin buyur, dedi.

İçeri girdik. O dev gibi heybetli adam terledi, elleri yanına düştü, utangaç bir şekilde oturdu. Sandık tahtalarından yaptığım kitaplığımı baktı:

-Bu kitaplar senin mi? dedi.

Başımı salladım, "evet" dedim. Bunları okuyup okumadığımı sordu. Okuduğumu söyledim. Kendi kendine kafasını salladı. Hafif bir sesle "Bu kadar kitap okunur muymuş" dedi. Hanım kahvelerimizi getirdi. Kahvelerimizi içtik. Ayağa kalktı, teşekkür etti, izin istedi. Hanımla birlikte merdivene kadar yolcu ettik. Orada durdu üzgün bir şekilde bizleri süzdü sonra:

-Bize bir yemeğe gelir misiniz? dedi. Kabul ettik.

Birkaç gün sonra ortanca kızı Sebahat'ı bize yollayarak yemeğe çağırdı.

Evi hemen karşımızdaydı. Belirtilen günün akşamı gittik. Kocaman bir bahçe kapısından girdik. Bahçenin kerpiç duvarları kale duvarları gibi kaim ve yüksekti. Bahçenin içinde, henüz inşaat halinde olan dört duvarı ve çatısı tamamlanmış binadan içeri girdik; soğuk karanlık bir salon, çerçeveleri takılma-

muş pencerelerden kar tanecikleri içeri giriyor. İnşaatın içinde kapı ve pencereleri takılmış tek bir oda var. İçeri giriyoruz, soba yanıyor. Yemekler burada pişmiş, buram buram yemek kokusu ve buharı genzimize doluyor. Karı-koca ve çocuklar ayakta dizilmiş bizi karşılıyorlar. Sıcak, içtenlikli ve duygusal bir karşılaşma. Büyük bir ekmek tahtasının üzerine hazırlanan yer sofrasında neler yok ki! Makine Kimya Kurumu'nda çalışan Osman Kantar, olanaklarını ortaya koymuş. Onun büyük bir sıkıntıda olduğu bu inşaatın durumundan belli. Onların dört, bizim üç çocukla birlikte toplam on bir kişi yedik, içtik. Huriş Hanım, çaylarımızı getirdi geç vakitlere kadar oturduk sohbet ettik. Osman Ağa, hâlâ anlayamıyordu, neden bize komünist diyorlar. Konuştukça, davranışlarımızı gördükçe şaşkınlığı artıyordu. Geç vakitlerde evimize döndük.

Bundan sonra arkadaşlığımız ve komşuluğumuz sürüp gitti. Onların çocukları, bizim çocuklarımız ve de eşlerimiz dost oldular. O, bizi tanıdıkça bir türlü niye komünist dediklerini anlayamıyordu. Evimizin vestiyerine şapkasını asıp giren yoktu. Gene kendi değerlendirmelerine göre hesabımızı kitabımızı iyi biliyoruz. Kimseye borcumuz yok, kimsenin hakkını yemiyoruz, elimizden geldiğince herkese yardım ediyoruz. Sonra parti dostlarıyla bizi karşılaştırıyor, onların bu konularda hiç de iyi örnek olmadıklarını görüyordu. Akşam oturmalarında kafasına takılan bu konuları soruyor, ben de onun anlayacağı şekilde izah ediyordum. Ama benim oruç tutmamam, namaz kılmamam beynini sürekli kurcalıyordu. Bir gün bunu bana sordu ve de cehenneme gideceğimden de endişe duyduğunu belirtti. Ona:

-Senin dostların ve parti arkadaşların namaz kıldıklarını, oruç tuttıklarını söylüyorlar, ama her türlü kötülükleri de yapıyorlar, buna rağmen onlar cennete gidecekler mi?

-Onu Allah bilir... Amma oruç ve namaz bizim Allah'a olan borcumuz, onlar bu borçlarını ödüyorlar sen borçlu kalıyorsun, borçlu olanları Cenab-ı Allah cennetine almaz.

Zamanla bu endişesini giderdim mi bilemiyorum? Ancak, dostluğumuz gittikçe artıyordu. Her konuda ona güven vermiştim. O günlerde genel seçim ortamına da girmiştik. Kendisi Adalet Partisi'nin ilçe ikinci başkanıydı, öyle eskisi gibi partililiği kalmamıştı. Arkadaşlarına karşı görevini yapmama durumuna düşmemek için göstermelik çalışıyordu. Bir gün eşi Huriş Ablayı da alıp bize geldi:

-Bak hoca, ablanı getirdim, ben yeminli olduğum için partime oy vereceğim, sen kime istiyorsan, ablan ve büyük kızım ona oy versin, dedi.

Ben CHP'ye oy veriyordum ama, onun tepkisini ölçmek için İşçi Partisi'ne oy vereceğim dedim. Anlamalı ve sitemli yüzüme baktı:

-Sen bilirsin amma günah olmaz mı? dedi.

* * *

Ben öğretmenlik görevimi sürdürürken yüksek öğrenimimi de yapıyordum ve tamamladım. İlköğretim müfettişi olmuştum, önce Kırşehir'e daha sonra da Sinop'a atandım. Ayrılığımızda duygusal anlar yaşanmıştı. O ve ailesi göz yaşları döküyorlardı. Eşya kamyonumuzun arkasından su döktüler, gözden kayboluncaya dek el salladılar. Bizler de ağladık, başka dostlarımız da vardı amma gönlümüz onlarda kalmıştı.

Sinop'tan onlara kart gönderdim, onlar da bana gönderdiler. O yıllar telefonla şehirler arası görüşmek olanaksızdı. Evlerde telefon yoktu, bu bakımdan yakın ilişki kuramıyorduk. Sinop'ta bir suikasta uğramış, ölüm tehlikesi geçirmiştik, basından haberleri duymuş... Bakanlığı altüst etmiş... Sağ olduğu-

mu öğrenince acele telle geçmiş olsun dileklerini bildirip sonra mektup yazdı. Mektubunu saklamamışım. O, mektupta bütün bu başıma gelenlerin solculuğumun yüzünden olduğunu belirtirken, neden solculara bunları yaptıklarını da anlayamadığını söylüyordu. Bu nasıl memleket, bu nasıl insanlık ki iyi adamlara hep kötülük yapıyorlar, diyordu.

* * *

Aradan bir kaç yıl geçmişti. Ankara'ya atanmıştım. Ankara'nın yeni gelişmekte olan İncirli semtinden bir ev almıştım. Oraya taşındık, eşimin de ataması o semtte bir okula yapılmıştı. Bir gün elinde bir bakraç yoğurtla eve geldi, buyur ettik, hoşbeşten sonra:

-Bak hoca, sen beni etkiledin, şimdi müfettiş de oldun. Çocuklarımı okutuyorum, kızım liseyi bitirdi, onu üniversiteye yazdır, dedi.

-Bir çaresine bakarız, dedim.

Haline baktım eski canlılığı, yiğitliği kalmamıştı.

-Hayır ola, neyin var? dedim.

Hanımın hazırladığı çayları içerken, rahatsızlığının sebeplerini anlatmaya başladı. Çelik fabrikasının eritme ve döküm fırınında çalıştığını, yaz-kış şiddetli sıcak ve kömür havasından ciğerlerinin bozulduğunu söyledi.

-Doktora gittin mi? dedim.

-Her daim gidiyorum amma bir şey yapmıyorlar, dedi.

Liseyi bitiren kızı bize göndermesini, benim kızımın kurslara katılarak sınavlara hazırlanmasında karar kıldık. Onu yolcu ettik. Artık Sebahat bizde kalıyor, kızım Jülide ile kurslara katılıyordu.

* * *

Bir sonbahar günü, eşim Leman okuldan çıkıp eve gelmiş ki, Osman Ağa apartmanının

güneşli duvarı kenarında oturmuş, bizi bekliyor. Gene elinde koca bir bakraçla yoğurt getirmiş. Hemen hoş geldin deyip eve buyur etmiş. Halsiz ve ölgün bir sesle:

-Kızım evde Cavit Bey yok, sen çık, ben sonra gelirim, demiş.

Bunun üzerine Leman, onu kolundan tutup yukarı çıkarmış:

-Ah Osman Amca, sen böyle şeyleri nasıl düşünürsün? Sen benim babam, ağabeyimsin diyerek, paltosunu sırtından çıkarıp divana yatırarak üzerini örtmüş. Akşam eve geldiğimde öylece gördüm. Ağır hastaydı, yatağından kalkıp eve gidecek hali yoktu. Haber saldı, çocukları geldi ertesi günü Dışkapı'daki SSK Hastanesi'ne yatırdık. Orada uzun zaman yattı. Her hafta görmeye gittik, her gidişimizde daha kötü olduğunu görüyorduk. Ve bir gün olan olmuş, Osman Kantar ölmüştü. İçimizden bir şeyler koparak gitmişti. Ziyaretlerimizde ne tatlı şeyler konuşmuştuk. Çocukları üniversitede okuyacaklardı. Onları öğrenci olarak görecekti. Ulusuna hizmetlerine tanık olacaktı. Benim gibi olmalarını istiyordu. Ah bir de oruç tutup namaz kılsaymışım.

* * *

Evet... Kızları Seher, Sebahat, Nebahat, Nezahat ve oğlu İsmail büyüdüler, okudular, eşleriyle birlikte cumhuriyetçi, devrimci, Atatürk ilkelerine bağlı kişiler oldular. Eşleri ve de çocuklarıyla. Şimdi onlar Cumhuriyet'e kanat geriyorlar.

İşıklar içinde yat OSMAN KANTAR.

30 Haziran 2002
ANKARA

DÖNÜŞSÜZ YOL

Mehmet ORHAN

Özlemek ne tatlı şey
Uzarlarda kalan köyümün
Evlerini, yollarını
Ve bir tas su gibi duru
Çocukluk yıllarını.

Akşamla köye inen
Bir garip yolcu idi sanki ay.
O altın çağında ömrümüzün
Cennetten bir köşeydi çevremiz
Küçük evlerimiz birer saray.

Sen tarladan dönerdin
Orak belinde.
“Ahmedim, Ahmedim aslan Ahmedim
Gel sinem üstüne yaslan Ahmedim.”
Türküsü dilinde.

Bir başka dünyada yaşırdık sanki
Güller pespembe, dallar yemyeşil.
İstesek yokuşa doğru çağlardı sular
Gönlümüz neşeden aydınlı
Gönlümüz ışıllı.

Gel gör ki şimdi
O hayat dolu günler gitti.
Umutlu dünyamızda gençliği
Bir güzel kitap gibi
Okuduk bitti.

TARİHTEN GÜNÜMÜZE AĞIN

Salih AKYEL - Dr. İbrahim ÜNAL

(Geçen sayıdan devam)

Geçen sayıda XIX. yüzyılın ilk yarısındaki nüfus bilgilerini vermiştik. Bu sayıda ise bu yüzyılın ikinci yarısındaki Ağın ile daha önce Ağın'a bağlı köylerdeki nüfus bilgilerini vermeye çalışacağız.

XIX. YÜZYILIN İKİNCİ YARISINDA AĞIN VE AĞIN'A BAĞLI OLAN KÖYLERDEKİ NÜFUS

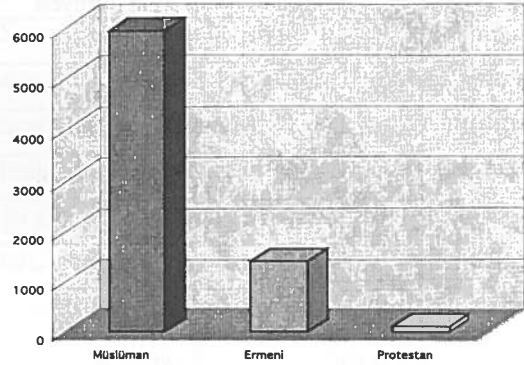
1849 yılından sonra yapılan nüfus sayımı defterleri maalesef günümüze ulaşmamıştır. Ancak, XIX. yüzyılın ikinci yarısından sonra yayınlanan vilayet salnamelerinde nüfus sayılarının da verilmesi bu eksikliği gidermektedir.

Bu döneme ait elimizdeki kaynaklardan ilki M.1871 tarihli Diyarbakır Salnamesi'ndeki bilgilerdir. Bu salnameden alınan verilere göre Ağın bu tarihte artık nahiye merkezi olmuştur. Hatta bu tarih, Ağın'ın ilk nahiye merkezi olduğu tarih olarak da verilmektedir¹. Bu salnamedeki bilgilere göre Ağın, 49 köye, 8 mahalleye, 4858 haneye, 11.801'i müslim ve 1.900'ü gayr-i müslim olmak üzere toplam 13.701 nüfusa sahiptir².

Daha sonraki kaynak bize göre daha doğru bilgilerin verildiği 1298 (M. 1881) tarihli Mamuratü'l-Aziz Salnamesi'dir. Bu salnamedeki bilgilere göre (Tablo: 1) Ağın ve köylerdeki toplam nüfus 7.437 olup, bu nüfus din ve mezhep yönünden bilgiler vermektedir (Şekil 1).

Tablo 1. 1881 tarihinde Ağın Nahiyesinin nüfusu³.

Din grupları	Nüfus sayısı
Müslüman	5.918
Ermeni	1.418
Protestan	101
TOPLAM	7.437

Şekil 1. Ağın Nahiyesi'ndeki nüfusun din ve mezhep bakımından oranları.

Yukarıda verilen nüfus sayıları sadece erkek nüfus olduğundan, erkek nüfus üzerine aynı sayıda kadın nüfus sayısı eklenirse bu tarihte Ağın Nahiyesi'ne bağlı 4 mahalle ve 52 köyün toplam nüfusu yaklaşık 14.874 olarak çıkmaktadır. Müslümanlar, 14.874 nüfusun 11.836'sını yani yaklaşık % 79.5'ini teşkil etmekte ve gayr-i müslimler ise 3.038 nüfuslarıyla toplam nüfusun yaklaşık % 20.5'ini oluşturmaktadırlar.

Bu tarihten yaklaşık on yıl sonra yayınlanan 1310 (M. 1892/93) tarihli Mamuratü'l-Aziz Salnamesi'nde ise Ağın Nahiyesi'nin ve bağlı köylerinin nüfusları (kadın ve erkek nüfus toplam olarak) ve hane sayıları verilmektedir. Verilen nüfus, toplam 9.375 olup, bu rakamın daha önceki nüfus sayısından oldukça azalmış olduğu görülmektedir. Bunun nedeni, 1871 ve 1881 tarihli salnamelerdeki Ağın Nahiyesi'ne bağlı sırasıyla 49 ve 52 köy olmasıdır. Fakat 1892/93 tarihli salnamede Ağın Nahiyesi'ne bağlı köylerin toplam 31 olduğunu tespit ediyoruz. Aslında bu orana dikkat edecek olursak, nüfusun azaldığını söyleyemeyiz.

¹ Mehmet Orhan; Düden Bugüne Ağın, Ankara 1996, s.58.

² Mehmet Orhan; Düden Bugüne Ağın, Ankara 1996, s.40.

³ 1298 Tarihli Mamuratü'l-Aziz Salnamesi, Vilayet Matbaası, 1298, s.80.

1892 tarihinde Ağın ve köylerinde toplam nüfus ve hane sayıları⁴.

KÖY		Nüfus	Hane
Yeni İsmi	Eski İsmi		
Ağın Nahiyesi	Ağın Nahiyesi	1.549	370
Akpınar	Andiri	562	114
Altunayva	Ağdunud	111	25
Armutlu	Acuzi	69	17
Aşağı Yabanlı	Aşağı Yabanlı	107	25
Ayvacak	Kohponik	116	29
Bademli	Bademli	208	41
Bahadırlar	Zabulbar	189	47
Balcılar	Ayuşma	94	19
Balkayası	Şihlar	298	75
Başpınar	Ekrek	238	41
Beyelması	Hozahbur	539	89
Demirçank	Gemuhu	184	47
Dibekli	Dingidar	474	86
Dürümlü	Monayik	148	28
Gümüşsuyu	Havne	73	15
Kaşpınar	Pağnik	230	57
Kopuzlu	Hörenek	297	68
Kurtuluş	Hünü	64	16
Modanlı	Modanlı	349	74
Orta Yabanlı	Orta Yabanlı	125	26
Öğrendik	Girani	196	48
Pul	Pul	405	83
Salkımlı	Vank	139	30
Samançay	Gözne	248	51
Saraycık	Saraycık	641	122
Şenpınar	Vahşin	692	123
Tarlabaşı	Haskeni	130	35
Uzunyol	Bahadın	25	7
Yedibağ	Paşiklü	440	99
Yenipayam	Hasudek	161	43
	Güşna	274	52
TOPLAM		9.375	2.002

⁴ Ahmet Aksın: XIX. Yüzyılda Eğin, İstanbul 2003, s.100-104.

XIX. yüzyılın ikinci yarısındaki incelemelerimizde Tanusa ve Çamukran'a (bugünkü söylemiyle Çamgıran) rastlanmamaktadır. Çamukran'ın bu tarihlerde Keban Nahiyesine bağlı olduğunu ve Tanusa'nın ise Şenpınar (Vahşin) nüfusu içerisinde sayıldığını düşünmekteyiz.

Tablo: 3 ile verilen 1312 (1894-95) tarihli Mamuratü'l-Aziz Salnamesi'nde bulunan bilgiler ise Ağın'ın demografik yapısını çok açık bir şekilde ortaya koymaktadır. Bu bilgiler ışığında Ağın'ın etnik yapısı da net bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Ağın merkez ve köylerindeki nüfusu topladığımızda ise 9.591 kişiden oluşan nüfusun 8.497'si müslüman, 1.094'ü ise gayr-i müslimdir. Gayr-i müslimlerin de 846'sı ermeni ve 248'i ise protestandır. Bu rakamların oranlarına baktığımızda müslüman nüfusun %88,6, gayr-i müslim nüfusun da %11,4 olduğu görülmektedir. Yaklaşık bu on yıllık süreçte gayr-i müslim nüfusun fazla oranda azaldığı görülmektedir.

Bu dönem içerisinde Ağın'ın fazla nüfus barındırmasının nedenini, yerleşmelerin ticaret yolları üzerinde bulunuyor olmasında aramak gerekir. Çünkü Anadolu'ya doğu-batı istikametinde uzanan kervan yollarının en önemlisi, Antalya ve Alanya limanlarından Konya, Aksaray, Kayseri ve Sivas üzerinden Erzincan ve İran'a gitmekteydi. Bunlardan Malatya ile Harput'a giden yolun Divriği ve Arabgir üzerinden geçmesi nedeniyle XV. yüzyıldan itibaren Divriği-Arabgir-Harput ve Harput-Arabgir-Eğir-Kemah-Erzincan arasındaki ticaret yollarının gelişmesi, tarımsal potansiyelleri oldukça zayıf olan Ağın, Arabgir ve Eğir yerleşmelerinin bu transit kervan yoluna bağlı olarak ticari açıdan gelişmelerine ve o dönem şartları içerisinde oldukça büyük miktarını bünyelerinde barındırabilmelerine imkan tanımıştır⁵.

Tarihi dönemler içerisinde merkezlere ait nüfus

verilerinin farklılığının nedenlerini, belirli dönemlerde ortaya çıkan asayiş bozuklukları ve konar göçerlerin faaliyetlerinde aramak gerekir. Nitekim XVI. yüzyılda Halep türkmenlerinin Arabgir, Amasya ve Sivas Sancaklarında yaylayıp, kışı Antalya ve Şam arasındaki bölgede geçirmeleri⁶ nedeniyle, bunların ticari faaliyetlerini merkezlerde yapmaları, merkezlerin ticari faaliyetlerini geliştirmeye yardımcı olduğu gibi, bir kısmının da buralarda ikamet etmiş olmaları, merkezlerin nüfuslarının belirli dönemlerde artış veya azalışına sebep olabilir. Merkezlerin nüfus olarak gerilemelerinde, bu konar göçerlerin doğurduğu huzursuzlukların büyük oranda etkili olduğunu söyleyebiliriz⁷.

12. sayfada yer alan tablodaki sonuçlara dayalı olarak Ağın ve çevresindeki yerleşim birimlerinin bu yüzyılda oldukça fazla miktarda nüfus barındırdıklarını söyleyebiliriz. Ağın ve civarındaki yerleşmelerin Cumhuriyet dönemi başlarından itibaren eski nüfuslarını koruyamadıkları görülür. Bunun nedenini, Osmanlı Devleti'nin katıldığı I. Dünya Savaşı esnasında ve öncesinde ülkede bulunan azınlıkların yaptığı katliamda ve nihayet işgallere karşı verdiğimiz milli mücadelede aramamız gerekmektedir⁸.

Gelecek sayıda, XIX. yüzyıldaki Ağın ve bağlı köylerdeki müslim ve gayr-i müslimlerin eğitim gördükleri okullar, bu okullarda okuyan öğrenci sayıları ve Ağın'ın sosyal yapısı hakkında bilgi vermeye çalışacağız.

⁵ Erdal Karakaş; Merkezi Fonksiyonları Açısından Ağın-Arabgir ve Kemaliye İlçeleri, Fırat Üniv. Sosyal Bil. Ens. Basılmamış Doktora Tezi, Elazığ 1996, s.34-35.

⁶ Yusuf Halaçoğlu; XVIII. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu İskan Siyaseti ve Aşiretlerin Yerleştirilmeleri, Ankara 1988, s.25.

⁷ Ahmet Aksın; XIX. Yüzyılda Eğir, İstanbul 2003, s.106.

⁸ Erdal Karakaş; Merkezi Fonksiyonları Açısından Ağın-Arabgir ve Kemaliye İlçeleri, Fırat Üniv. Sosyal Bil. Ens. Basılmamış Doktora Tezi, Elazığ 1996, s.38.

**1312 (1894-95) tarihli Mamuratü'l-Aziz Salnamesine göre Ağın ve
Ağın'a bağlı köylerin nüfusu⁹.**

KÖY		İcmal	Toplam		İslam toplam		Ermeni toplam		Diğer gayr-i müslim		Hane
Yeni İsmi	Eski İsmi		E	K	E	K	E	K	E	K	
Ağın Nahiyesi	Ağın Nahiyesi	1.535	770	765	642	634	53	59	75*	72*	370
Akpınar	Andiri	564	289	275	289	275					114
Altunayva	Ağdunut	294	155	139	155	139					72
Armutlu	Acuzi	67	33	34	33	34					17
Aşağı Yabancı	Aşağı Yabancı	107	50	57	50	57					25
Ayvacak	Kohponik	110	55	55	55	55					29
Bademli	Bademli	207	109	98	109	98					41
Bahadırlar	Zabulbar	194	97	97	81	89	16	8			47
Balcılar	Ayuşma	95	54	41	54	41					18
Balkayası	Şıhlar	299	155	144	155	144					75
Başpınar	Ekrek	238	115	123	115	123					41
Beyelması	Hozahbur	537	259	278	259	278					88
Demirçark	Gemuhu	184	84	100	84	100					47
Dibekli	Dingidar	458	220	238	220	238					86
Dürümlü	Monayik	146	66	80	66	80					29
Gümüşsuyu	Havne	64	30	34	30	34					16
Kaşpınar	Pağnik	226	103	123	103	123					57
Kopuzlu	Hörenek	297	146	151	146	151					68
Kurtuluş	Hünü	78	38	40	38	40					16
Modanlı	Modanlı	337	151	186	151	186					32
Orta Yabancı	Orta Yabancı	136	66	70	66	70					29
Öğrendik	Girani	193	105	88	64	52	41	36			48
Pul	Pul	401	201	200	201	200					83
Salkımlı	Vank	140	74	66	25	27	13	16	36*	23*	30
Samançay	Gözne	248	128	120	128	120					51
Saraycık	Saraycık	696	323	373	323	373					122
Şenpınar	Vahşin	696	359	337	213	202	122	117	24*	18*	123
Tarlabası	Haskeni	136	68	68	28	22	40	46			35
Uzunyol	Bahadın	32	16	16	16	16					7
Yedibağ	Paşıklü	438	224	214	224	214					89
Yenipayam	Hasudek	159	84	75	84	75					43
	Güşna	279	138	141			138	141			40
TOPLAM		9.591	4.765	4.826	4.207	4.290	423	423	135	113	2.000

⁹ Ahmet Aksın; XIX. Yüzyılda Eğin, İstanbul 2003, s.107-113. * Protestan

(Devam edecek)

AĞIN

İsmail N. BEYDEMİR

Bir vadi boyuna gelmiş yerleşmiş,
Burcu güller gibi kokarsın Ağın,
Şirinsin, her gören böyle söylemiş
Gurbette burnumda tütersin Ağın.

Bol bahçen-bağınla gönül açarsın,
Baharda bin türlü koku saçarsın,
Gençlerine deme, "benden kaçarsın"
İşsizlikten senden gideriz Ağın.

Gurbette adını söyleyen çoktur,
Senden su içip de unutan yoktur,
Bizi senden kovan zehirli oktur,
Kulakta şırıltın akmakta Ağın.

Yavrular gurbette saçını aklar,
Adını anmakta bütün dudaklar,
Bin diller susarak binbir sır saklar,
Hepsi anıların tutmakta Ağın.

Yavruların, küsme, sana gelecek,
Sen gönül bağısın, iyi bilecek,
Kara perçinini ak eyleyecek,
Dede-nene olup koşarlar Ağın.

Toprağın apaktır, ak alın gibi,
Osmanbaşı sana nişanlın gibi,
Hekemat kuzeyde gül dalın gibi,
Aluşağı başına çıkarsın Ağın.

Kışlarda kuş uçmaz, kervan aşırılmaz,
Yazın seni gören nasıl şaşırılmaz,
Bir cennet bağısın, suyu taşırılmaz,
Senden çok aydınlar çıkmakta Ağın.

Güzelsin, şirinsin, pek çoktur derdin,
Her yana karanfil-gülleri serdin,
İsmail, gönlünü Ağın'a verdin,
Bu sevgin içimi sıkmakta Ağın.

(13 Mayıs 1950, Ağın)

ÖLÜMÜN GÖLGESİ YOK...

Server TANILLI

Ölüm, yani bir canlıda hayatın tam ve kesin olarak sona ermesi, tüm yaşayanların ortak yazgısı. Ancak, onların arasında sadece insanda ölüm bilinci var; dünyada tek ölüm acısı çeken yaratık, insandır.

Bu duygu, felsefeye ve edebiyata yansır, derinleşir; müzikte ve resimde başka boyutlar kuşanır. Söz konusu alanların en önemli konularından biri de ölümdür.

Bizim edebiyatımız da, ta baştan beri, bu gerçekliğe eğilip işlemiştir. Ne var ki, Türk sanatçısının ölüm karşısında tavrı, Tanzimat'tan sonra değişmiş ve felsefi bir nitelik almıştır.

Abdülhak Hâmit'i ve **Makber'ini** hatırlamaz olur musunuz?

Ahmet Hamdi Tanpınar'ın şu değerlemesi belleklerdedir: Şairin, genç yaşında kaybettiği eşinin, Fatma'nın arkasından yazdığı **Makber**, "büyük bir ürperme"dir edebiyatımızda ve "Hâmit'in ıstırabı şiirimize o zamana kadar tatmadığı bir derinlik getirir."

Nasıl başlıyordu o eser?

Eyvah!.. Ne yer ne yar kaldı...

Adnan Binyazar'ın son romanı **Ölümün Gölgesi Yok'u** okurken, bütün bir edebiyat gözümde canlandı...

*

Adnan Binyazar'ın edebiyat incelemelerinin yanı sıra romancılığını da biliyorsunuz. Yazarımız, ilk romanında, birkaç yıl önce yayımlanan **Masalını Yitiren Dev**'de, çocukluktan gençliğe kadar olan yaşamını anlatıyordu. Roman ile anıların kucaklaştığı bu eser, okurların büyük ilgisini topladı.

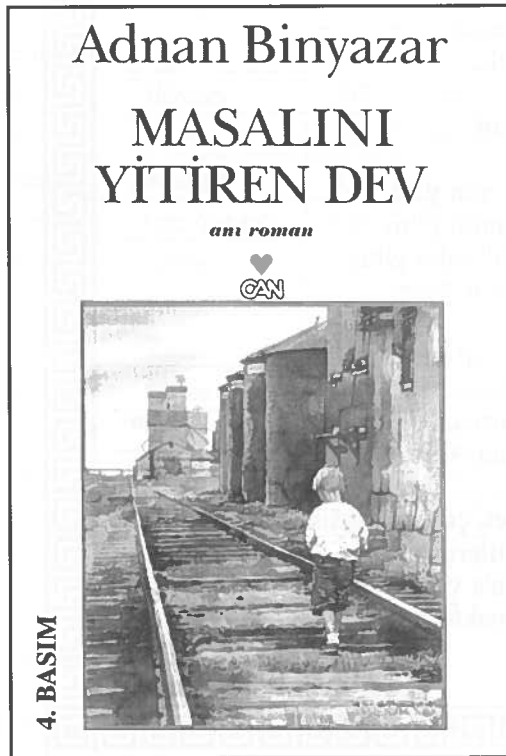
Şimdi elimizdeki ikinci romanı, **Ölümün Gölgesi Yok**, gençliğinden başlayarak bütün yaşamını anlatıyor.

Büyük bir "aşk"ın ve "ölüm"ün romanı.

Aşk, öğretmen okulu öğrencisi bir genç kızla, Filiz ile, Anadolu'nun kuytu bir köşesine, Çorum'a yeni atanmış genç bir öğretmen, Adnan arasında doğmuş.

"İlk görüşte" başlamış aşk! Çok kez öyle olmaz mı?

"Düş günleri", "ilk ders" derken başlayan aşk, Anadolu'da kasabanın dar sosyal yaşamında, sözler, söylentiler, üzüntüler arasında sıkı-

ÖLÜMÜN GÖLGESİ YOK

Adnan Binyazar

TÜRK EDEBİYATI: roman

şır. Öyle de olsa, aşk herkese kendisini kabul ettirir: "27 Mayıs Devrimi" sıralarıdır ve evlenirler.

İlk yıllar mutluluk içinde geçerken, menhus bir hastalık, rahimle ilgili ameliyata götüren bir sorun gelip karartır ortamı.

Her şeye karşın "umut günleri" başlar. Hayatın seyri Berlin'e intikal ettiğinde, karındaki biraz daha şişmişlik, iyice belirginleşir: "Acılar Dağı" yükselir.

Bir gün de, memede kanser, alınır ama yine de tümör ilerler; yüksek dozda kemoterapi de yeterli olmaz, kafaya ışın verilmeye başlanır. Bir ayak tutmaz olur.

Sonra, hastaneye son yatış ve "tükeniş" günleri.

Ve ölüm...

Nedir anlattığı bu eserde yazarın?

"Yaşam" denen yeryüzü sahnesinde,

sevgiler ve acılarla sarmalanan iki insanın öyküsü.

Ölümsüz bir sevginin destanı ve dayanışmanın.

Adnan Binyazar'ın kalemi, olağanüstü bir güçle anlatıyor: Bölüşülmüş yaşamdan daha güzel bir şey yoktur; eser, bu bölüşülmenin destanı, mutluluktan acılara kadar...

Yazma tekniği de çok başarılı: Zaman zaman gerilere uzanma ve tekrar, durduğu noktadan anlatmaya başlama.

Gerçekle düşlem de iç içe veriliyor. Öyküde, toplum da var, ustaca yansıtıyor.

Adnan Binyazar'ın yazarlık gücü de, bu romanda doruktadır.

Ve ölümün ortadan çekilmesi, varlık kadar yokluğun sonsuzluğu.

Buyurun bir kahvaltı sofrasından bir kesit:

"Asit, boğazımı parçalayacak. Midemde kızgın kısıraklar tepiniyor. Bir elimde demlik, birinde çaydanlık, bardaklarımıza çay koyuyorum. Zeytin, peynir, reçel... kendi tabağıma ne koyuyorsam onunkine de aynını koyuyorum. Ocakta kızaran susamlı ekmeğin kokusu odalara doluyor, çayın buğusu tütüyor...

Pencerede yağmur yunmuştur gün ışığı...

Sofra hazır!

Yüreğimin gelini;

İnce bardaklara koydum çayı; vazolarda ak papatyalar..."

Belli, ölümün gölgesi yok; yaşam sürüyor.

Siz de okuyunuz, yaşam daha anlam kazanacaktır gözünüzde...

Cumhuriyet
11 Haziran 2004

ÇAY GAZELİ

Mehmet AYCI

giriş

neler söyletmez ki çay bir söz tiryakisine

çaydaçıra oynayan gözleri güz güneşi
çocukların çizdiği pastel resimler içre
bir çayistan içinde çağlayan bir pınarın
suyundan demlemişim çaygülünün çayını

ol dilberin dudağı rengini çaydan almış
korkarım ki rakibe sunar akşam çayını

çay name

yoruldum köyden gelirim
köprüsüz çaydan gelirim
çay içen soydan gelirim
çaycı bir çay daha gönder

eski değil yeni olsun
demliğin en sonu olsun
rengi keklik kanı olsun
çaycı bir çay daha gönder

çay dalından bir yay gördüm
yay içinde bir ay gördüm
bugün düşümde çay gördüm
çaycı bir çay daha gönder

karadeniz havası

rize'den mi celeysun da rengin kırmızı midur
fokur fokur kaynaysun da çektiğin sızı midur

horon mu tepeyusun da böyle çok oynayusun
ha uşag sendeki hız da Temel'ün hızı midur

seni çin'de çörmüşler de niçün cittun oraya
yoksa aşuğ olduğun da bir çinlu kızı midur

çay gazeli

ne çaylardan geçeriz ömrümüzde bilirsın
bir tatlı hatıradır bizde gizemlenir çay

ala ceylan dolaşır o yeşil dağlarında
gâhi karanfillenir gâhi çiğdemlenir çay

ve hırçın bir tay gibi kabına sığmaz olur
sonra ıslah edilir harmanda gemlenir çay

müptelası olanlar duyarlar kokusunu
yeşil kekik misali nemlenir, nemlenir çay

ince belli bardaklar sâkilik yapar ona
ay yüzlü demliklerde bir güzel demlenir çay

BİR MEKTUP...

Prof. Dr. Reşat APAK

Sevgili Ahmet ağabey,

Sizlere hayırlı bir haber vermek için bu satırları yazıyorum. Babam'ın büstü anımsarsınız önce (1950-54 döneminde müdürlüğünü yaptığı) Balıkesir Lisesi'nde (2002 yılında Vali Utku Acun Bey'in teşrihiyle) açılmıştı; bu kez de 1950 yılına kadar hizmet verdiği (ve aynı zamanda Karşıyaka Halkevi Başkanlığını da yaptığı) Karşıyaka Lisesi'nde 2 Mayıs 2004 Pazar günü açıldı. Fotoğrafta Hilmi Ziya Apak büstü yanında ben (Reşat Apak), Balıkesir Barosu eski başkanı ve halen Balıkesir Yükseköğretim Vakfı Başkanı Av. Turgut İnal ile birlikte görülmüyoruz.

Büstün açılışı, babamın kurucusu olduğu İzmir-Karşıyaka Lisesi Vakfı'nın (İKLEV) çabalarıyla oldu. Tabii burada arkadaşınız Necdet Türetken Bey'le birlikte, Vakıf Bşk. İsfendiyyar Bey ve II. Başkan Yücel İzmirli Bey'in, Yönetim Kurulu Üyeleri Nihal Ataizi ve Nefise Yurtseven Hanım'ların büyük katkıları oldu. Yine İKLEV Vakfı anımsayacaksınız, "Anıt Eğitimci Hilmi Ziya Apak-Cumhuriyet Türki-

yesi'nde Bir Eğitim Yolculuğu" aldı eserin basımına da önayak olmuştu. Konuşanlar babamın unutulmaz Müdürlüğünü anlattılar...

Karşıyaka Lisesi bahçesinde 2 Mayıs günü yapılan Açılış Töreni'ne Karşıyaka Kaymakamı, Belediye Başkanı, İlçe Milli Eğitim Müdürü, Vakıf Yöneticileri ve Okul Müdürü katılarak o dönemden yetişen öğrencilerin çoşkularına ortak oldular. Karşıyaka Lisesi'nin eski mezunları ve yeni öğrenciler tam bir kaynaşma yaşadılar. Konuklara, Lisenin geleneksel lokması ikram edildi.

Babamız da tüm olan biteni fevkalade kavrayarak ve büstün kendisine benzerliğine memnun olarak evinde oturduğu köşesinden olaya manen destek oldu. Tören sonrası tüm İKLEV Vakfı yöneticileri babamı, Hilmi Ziya Apak Sokak No: 7/1'deki evinde ziyaret ederek uzun ömürler dilediler.

Bu habere Dergimizde imkanlar ölçüsünde yer vermeniz babamı mutlu edecektir. Tüm katkılarınız için şükran, sevgi ve saygılarımla.

Hilmi Ziya Apak'ın büstü önünde Avukat Turgut İNAL (solda), Prof. Dr. Reşat APAK (sağda)

DELİ GÖNÜL

Ahmet SAMUR

Deli gönül ırarıp yardan kaçmayla
Gönül yaraların ey olur sanma.
Gam üstüne rakı şarap içmeyle
Gönül yaraların ey olur sanma.

Mahşerin içinde yalnız kaldıysan
Zemheride çıra gibi yandıysan
Bahar diye her yeşile kandıysan
Gönül yaraların ey olur sanma.

Adını andıkça yürek titrerse
Attığın her adım ona giderse
Alnına yazılmış kötü kaderse
Gönül yaraların ey olur sanma.

Allah'a gücenip isyan etmekle
Çaresiz kahrolup yaşlar dökmekle
Adaklar adayıp dizler çökmekle
Gönül yaraların ey olur sanma.

BABALAR VE KIZLARI

Şahnaz ÇAKIRALP

"Baba" sözcüğünün dilimizde kullanım yerleri çoktur. Saygı sözcüğü olarak kullanıldığı gibi, sevecenliği, koruyuculuğu, şefkatli davranmayı ifade etmek için de kullanılır. Bir öğretinin, bir düşüncenin öncüsünü belirtmek için de kullanılır, bir şeyin çok iyi, kaliteli olduğunu söylemek için de. Alay sözcüğü olarak da söylenir, eskimiş, modası geçmiş anlamına da söylenir. Bu listeyi uzatabiliriz tabii ki. Ama bugün "Babalar Günü". Böyle bir günde bizim anlatmak istediğimiz 'baba' ise, sadece hayat veren değil hayat verip hak eden 'baba', 'baba'lar...

***

Gazetelere baktım, birçok ünlü "Babalar Günü" nün "Anneler Günü"ne nazire olarak ortaya çıktığını söylemişler. Böyle düşünmekte haklı da olabilirler. Çünkü insanın yaşamında 'anne'nin önem ve değeri 'baba'dan çok daha fazla. Yahut öyle algılanıyor. Çünkü çocuğu 9 ay 10 gün karnında taşıyan, onu emziren, onu büyüten, ona sevgi ve şefkat veren, ona göğsünü siper eden, onun her an yanında olan 'anne'.

***

Peki ya babalar? Bir aile dostumuz söylemişti de uzun süre etkisi altında kalmıştım: "Annemi kaybettiğimde canımdan bir parça kopmuştu. Kahrolmuştum. Ama daha sonra babamı kaybettiğimde arkamı yasladığım duvarın yıkıldığını hissettim bir anda". Baba, insanın yaşamında belki de tek 'güven' kaynağı, insanın yaşamında tutunacağı tek dal. Hele kızları için. "Baba Ocağı" özellikle kız çocukları için yaşamları boyunca her zaman sığınacakları, güven duygusunu içlerinde yaşatacakları en önemli olgu.

***

Çocuklar için 'baba' hep 'en güçlü' kişiliği simgeler. "Benim babam senin babanı döver"

sözcüklerini yaşamında en az bir kez kullanmayan çocuk yoktur örneğin. Babasını, çocuk her şeyin üzerinde görür. Baba, çocuk için hem bir örnek hem de bir övgü ve gurur kaynağıdır.

***

Gençlik çağlarında ise baba, erdemleriyle yine gençlerin yaşamında odak noktasıdır. O bilir ki babanın erdemleri onun gelecekteki servetidir de. Sadece erdemler mi? Gençler babadan öğrendiklerini belki onlarca öğretmenden öğrenemezler. Baba, yaşamın pratiklerini öğreten varlıktır da.

***

Daha önceki kuşaklarda babanın sert, otoriter, şefkatini ve sevgisini ancak çocuk uyurken gösterdiğini büyüklerimizden dinleyerek biliyoruz. Ama bizim kuşağımızın babaları ise daha sevecen, sevgisini her an, her sözü ve davranışı ile gösteren, daha müşfik, daha demokrat, daha anlayışlı... Dahası, insanın en yakın arkadaşı... Belki bu bakımdan en şanslı kuşağız da. Bizden sonraki kuşaklar için bu şans olabilecek mi? Bunun yanıtını vermek çok zor gibi geliyor. Kadın erkek ilişkilerindeki dengesizlik, evlilik korkusu, boşanmaların artması, paylaşım gereksinmesinin pek o kadar hissedilmemesi, evliliklerin sıkıcı, monoton yapısı, bireylerin bağımsız ve özgür kişilik anlayışları, değişik yaşam biçimlerinin çoğalması belki sadece hayat veren babaları yaratabilir ama hayat verip hak eden babaları da yaratabilir mi ondan şüpheliyim.

***

Babacığım, seni çok seviyorum. Sen dünyanın en iyi babasısun! "Babalar Günü"n kutlu olsun. Bütün babalar! "Babalar Günü"nü kutlu olsun!

BEN KÖYÜMÜ ÖSGEDİM

Ahmet YILMAZ (Garip)

Yiğitlerin güzellerin ovası
Arapkir'le Ağın'ımın arası
Dertlerime derman güzel havası
Yiğit gardaş ben köyümü ösgedim

Karadağ'dan aşağıya inende
Bademli'nin taşlığına gelende
Ölmeden bir köyümü göremde
Yiğit gardaş ben köyümü ösgedim

Çınarların dibi köyün sembolü
Çekip hasretini yedim ömrümü
Gurbette koymayın benim ölümü
Yiğit gardaş ben köyümü ösgedim

Başkadır köyümün serin havası
Gözümde tütüyor bağlar arkası
Yazıları kalpurları kırası
Yiğit gardaş ben köyümü ösgedim

Karakış bitip de yaza varınca
Bademler mişmişler çiçek açınca
Hele bir de göbekleri çıkınca
Yiğit gardaş ben köyümü ösgedim

Pek de çoktur köyümüzün çeşmesi
Tat verir avuçla suyun içmesi
Kuşluk vakti yeşil nohut yemesi
Yiğit gardaş ben köyümü ösgedim

Nöbet gele sığırları süresin
Bahar gele gıdıkları göresin
Keklik cücüğüne yemi veresin
Yiğit gardaş ben köyümü ösgedim

Ah çekerken ciğerlerin söküldü
Yaşın gitti GARİP, belin büküldü
Şiiri yazarken yaşlar döküldü
Yiğit gardaş ben köyümü ösgedim

KADINA YÖNELİK ŞİDDET

Cinsel taciz / Irza geçme

Dr. Ümit Cihan ATMAN*

(DSÖ) Kuruluş Sözleşmesi'nde şöyle denilmektedir: "Erişilebilir en yüksek sağlık standardına ulaşmak, herhangi bir ırk, din, siyasal görüş, ekonomik ya da toplumsal koşul ayrımı yapılmaksızın her insanın temel haklarından biridir." Kadına yönelik şiddet dünyada en yaygın, ancak en az tanımlanmış insan hakları ihlalidir.

Şiddet nedir?

Şiddetin sözlük anlamı bile, ne denli yaygın bir kullanım alanı olduğunu göstermektedir: "Sertlik, katı ve kaba davranış, bedene zor uygulama, bedensel zedelenmeye neden olma, kişisel özgürlüğü zor yoluyla kısıtlama, büyük güç, haşnılık, rahatça gelişmesini ya da tamamlanmasını engellemek üzere bazı doğal süreçlere, alışkanlıklara yersiz kısıtlamalar getirme..." Şiddetin yol açtığı zarar-kişisel ya da toplumsal-kimi zaman tarihte örneklerini görebildiğimiz biçimde "yok etme" sonucuna varabilir.

Şiddeti genelde algılandığı gibi yalnızca "fiziksel zarar" ile açıklamak yeterli değildir. Ruhsal anlamda da bireyde ya da toplumsal boyutta değişken sürelerde, hatta kalıcı etkileri olabilir.

Şiddetin biçimlerine göre gözden geçirilmesinde, fiziksel, duygusal-psikolojik, sözel, cinsel, ekonomik ve daha pek çok davranış, şiddet biçimleri olarak karşımıza çıkar. Genel bir sınıflama ile; kişinin kendine uyguladığı şiddet, kişiler arası şiddet (aile içi şiddet), örgütlü (organize) şiddet (savaşlar) şiddet tiplerini oluştururlar.

DSÖ, 49. Dünya Sağlık Asamblesi'nde şiddetin tüm boyutları ele alındığında halk sağlığı önceliklerinden biri olduğunu kabul etmiştir. Şiddet ve sağlık konusunda sorunun tanımlanması, kavranması, şiddeti önlemeye, etkilerini azaltmaya ve etkinliğini ölçmeye yönelik program ve önlemlerin belirlenmesi ve bu programın uygulanması amacıyla bir entegre hareket planı hazırlanmıştır (1996). DSÖ üyesi olan 191 ülkeden 1200'den fazla delege Cenevre'de şiddet ile mücadele etmek için uluslararası bir eylem planı yapıl-

masını oybirliği ile kabul etmiştir (1997).

Kayıtlara yeterince geçmemekle birlikte, kadınlara yönelik şiddet olaylarına pek çok ülkede sıklıkla rastlanmaktadır. Kız bebeklerin öldürülmesi, ev içi şiddet, dulların kurban edilmesi ya da sürgün edilmesi, gebe kadına yönelik şiddet, irza geçme, zinaya verilen cezalar bunlara örnektir.

ABD'de her iki evlilikten birinde fiziksel şiddet söz konusudur ve her yedi saniyede bir, bir kadın bir erkek tarafından dövülmektedir. Dayak, tek başına kadınlardaki yaralanmalarda en sık karşılaşılan travma nedenidir.

Şiddete maruz kalma sonucunda; fiziksel yaralanmalar, hematomlar, diş kırıkları, burun dudak yaralanmaları, bilinç kaybı, ilaç ve alkol kullanımı ve depresyon ortaya çıkabilir. Kadınlardaki alkolizmin %40'ının nedeni süregelen şiddettir. Kadın psikiyatri hastalarının %30-50'sinde şiddete uğrama öyküsü vardır. Kadınlardaki intihar girişimlerinin %50'sinde dayak olayı bulunmaktadır. 1993 yılında Birleşmiş Milletler Kadının Statüsü Komisyonu tarafından yayımlanan "Kadına Yönelik Şiddetin Yok Edilmesi Bildirisi" ile "cinsiyete dayalı ve fiziksel, cinsel, psikolojik herhangi bir zarar ve üzüntü sonucunu doğuran ya da bu sonucu doğurmaya yönelik özel yaşamda ya da kamu yaşamında gerçekleşebilen her türlü davranış, tehdit, baskı ya da özgürlüğün keyfi biçimde engellenmesi" olarak tanımlanan kadına yönelik şiddetin yalnızca bu sınırlarda olmadığı, kadınlara ilgili her türlü geleneksel göreneksel alışkanlık ve uygulamaların da bu tanıma sokulması gerekliliği vurgulanmaktadır.

I. Cinsel Taciz/Irza Geçme

Tanımı; Geleneksel tanımlarda tecavüz; bir kadınla isteği dışında, zorla cinsel ilişki kurulması olarak tanımlanır ve genellikle penisin vaginaya girmesiyle sınırlıdır. Ancak son 20 yılda tecavüzün yasal tanımlarında geniş kapsamlı düzeltmeler yapılmıştır. Günümüz yasalarında tecavüz "fiziksel zorlama, vücuda zarar verme ya da kurbanın ruhsal hastalık, zihinsel ge-

rilik ve ilaç etkisi nedeniyle ırza gösterme yetisinin olmadığı durumlarda bir ergene ya da yetişkine cinsel girişim” olarak tanımlanmaktadır. Bu tanım daha geniş anlamda cinsel suçları kapsamaktadır.

Prevalans ve Genel Veriler:

Epidemiyolojik yöntemlerin kullanıldığı prevalans çalışmalarının sonuçlarına göre, ABD’de erişkin kadınların %20’sinin, yüksekokul öğrencilerinin %15’inin ve ergenlik çağındakilerin 12’sinin cinsel kötü davranışa ya da saldırıya maruz kaldığı belirlenmiştir. Barbados’da ada genelinde yapılan bir çalışmada her üç kadından birinin çocukken cinsel saldırıya uğradığı bildirilmiştir. Güney Kore’de Seul’de kadınların %17’sinin tamamlanmış tecavüz girişimine maruz kaldığı belirlenmiştir.

Genel inanın tersine ırza geçme hiç de az rastlanan bir olgu değildir. ırza geçme olayları sıklıkla kayıtlara geçmeyebilir. Yasal bakış açısıyla bakıldığında ırza geçme, ceza hukukunun ilgi alanındadır. Ülkele- rin konuya yaklaşımları da farklılık içermektedir; evlilik içi olursa, tam duhul olmazsa bazı ülkelerde ırza geçme olarak kabul edilmemektedir. Örneğin; Pakistan’da bir kadının zorla ırza geçilse bile, kadın zina suçundan yargılanmakta ve hapse atılmaktadır. Hindistan’da resmi kaynakların verilerine göre her yıl, “kast”lara ya da kimi etnik grupların üyesi kadınlara yönelik binlerce ırza geçme olayı gerçekleşmektedir.

Yaygın anlayışın tersine, tecavüze uğrayanların büyük bir kısmı kendilerine saldıran kişiyi bilirler. Bu gerçek Malezya, Panama, Meksika, Peru ve ABD’de yapılan çalışmalarda gösterilmiştir.

Türkiye’de ırza geçme ender rastlanan olaylardan değildir. TCK kocanın karısıyla zorla cinsel ilişkiye girmesini ırza geçme olarak değerlendirmemektedir. Cinsel taciz sanıklarına verilecek ceza kadının statüsüne göre değişmekte, örneğin kadın fuhuşu kendisine meslek edinmişse saldırgana verilecek ceza üçte ikiye kadar indirilebilmekte idi. 21.11.1990 tarih ve 3679 sayılı kanunun 26. maddesi ile bu hüküm yürürlükten kalkmıştır.

Kimler Cinsel Tacize Uğruyor?

Kadınların yanı sıra küçük çocuklar da cinsel tacize uğrayabilmektedir. Tecavüze uğrayanların büyük bir kısmını (%36-58) 15 yaş ve daha genç kızlar oluş-

turmaktadır, bunların da önemli bir bölümü dokuz ya- şından küçük çocuklardır.

Ancak, özellikle saldırıya uğramaya aday bir risk grubu tanımlanmıştır; bu gruba özellikli olmayan, deneyimsiz, ikinci bir iş bulma şansı zayıf olan dul kadınlar, iş yerinde hiyerarşik olarak bir erkeğe bağlı olarak çalışan hemşire, hostes ve sekreterler girmektedir.

BM Göçmenler Yüksek Komisyonu, kadın göçmenlerin ırza geçme, cinsel taciz, kaçırılma ve fiziksel şiddete sıklıkla maruz kalan bir risk grubu olduklarını bildirmektedir.

1. Cinsel Tacizin En Sık Görüldüğü Durumlar Şöyle Sıralanabilir:

Gözetim altına alınan kadınların ırza geçilmesi ya da cinsel tacize uğraması pek çok ülkede varlığını sürdüren bir şiddet türüdür. Mağdur üzerinde hem fiziksel, hem de ruhsal izler bırakan bu olgu bazı ülkelerde yetkililerce yaygın olarak kullanılmaktadır.

Sorgulama sırasında ırza geçme sanığa fiziksel ve ruhsal acı çektirmeye yönelik bir eylemdir. ırza geçme ya da ırza geçme tehdidi sorgulama sırasında sanığa iddianameyi kabul ettirmek için bir yöntem olarak kullanılmaktadır. Bazı durumlarda kadına yönelen cinsel taciz, yakını olan erkekleri baskı altında tutabilmek ya da onlara bazı şeyleri kabul ettirmek amacıyla uygulanmakta, kadınlar bu amaçla rehin alınmakta, baskı görmektedir.

2. Savaşta Cinsel Taciz ve ırza Geçme:

Askeri çatışmalarda kadınların ırza geçilmesi, yaygınlığına karşın son zamanlara dek yeterince rapor edilmeyen bir konudur. Eski Yugoslavya’da yaşanmış olan savaş, toplumsal bağları zedelemek ve şiddetle karşı direnci zayıflatmak amacıyla ırza geçmenin kasıtlı bir strateji olarak kullanımına dikkat çekmiştir.

Savaş sırasında kadınların ırza geçildiğine ilişkin yazılı belgeler eski Yunan’a kadar uzanır. Son zamanlarda yayımlanan bildirilere göre, İkinci Dünya Savaşı sırasında Kore’de çoğu Koreli olan 100-200 bin Asyalı kadın Japon askerleri tarafından kaçırılmış ve cinsel tutsaklığa mahkum edilmek üzere cepheye gönderilmiştir. Bangladeş’te 1971’de başlayan savaş sırasında ırza geçilen kadın sayısı 250-400 bin arasındadır. Liberya’da sürmekte olan iç savaş sırasında

çok sayıda kadın ve kız çocuk cinsel tacize uğramıştır. Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komisyonu'nun verilerine göre, 1985'te teknelerle kaçan 11-40 yaşlarındaki Vietnamlı kadınların çoğu kaçırılmış ya da tecavüze uğramıştır. Peru'da Ant dağları bölgesinde hükümet kuvvetleri ile gerillalar arasındaki savaşta bölgede yaşayan kadınların iki taraftaki erkeklerce ırzına geçilmesi çok yaygındı ve bu konuda soruşturma açılmamaktaydı.

Savaş sırasında ırza geçme, hem kişiye, hem ailesine hem de ait olduğu topluma yönelik bir tecavüzdür. Etnik çatışmalarda ırza geçme hem askeri bir strateji, hem de ulusal bir politika olabilmekte, eski Yugoslavya'da uygulanan biçimiyle etnik temizlik amacıyla kullanılmaktadır.

Askerlerin tecavüzüne ilişkin kanıtlar ilk kez Nürnberg Savaş Suçları Mahkemesi'nde ortaya konmuş, ancak özgül bir savaş suçu olarak tanımlanması Tokyo Savaş Suçları Mahkemesi sırasında gerçekleşmiştir. 1993 yılında olayın kitlesel boyutta olduğunu gösteren kanıtların bulunması üzerine BM İnsan Hakları Komisyonu ırza geçmeyi ilk kez açıkça savaş suçları kapsamına alarak uluslararası bir mahkeme kurulmasını talep etmiştir.

3. İşyerinde Cinsel Taciz ve Irza Geçme:

Bir kadının işyerinde, istemediği halde uğradığı cimdikleme, okşama, laf atma, ırza tasaddi ve tecavüz gibi tüm cinsel tacizler bu kapsamda ele alınmaktadır. İş yerinde cinsel taciz hem gelişmiş, hem de gelişmekte olan ülkelerde her türlü ortamında gizli kalmış bir sorun olarak karşımıza çıkar. Çoğunlukla güvencesiz çalışma koşullarında işini yitirme tehdidi altında olan kadınlar bu konuda bir yakınmada bulunmaz. Avrupa Topluluğu'na üye ülkelerdeki araştırmalarda, çalışan kadınların %35- 84'ünün işyerinde cinsel tacize uğradıkları saptanmıştır. ABD'de ise, 1985-87 yıllarında kadınların %42'sinin işyerlerinde cinsel tacize uğradıkları belirlenmiştir. Filipinler'de genç kızlar işten atılma kaygısıyla işyerinde cinsel tacize katlanmak zorunda kalmaktadırlar.

4. Evlilikte Tecavüz:

Özellikle başka tür şiddet uygulamalarının sürettiği ilişkilerde en sık rastlanan saldırganlık biçimidir. ABD'de eşlerinin fiziksel saldırısına uğrayan ka-

dınların %46'sı cinsel saldırı da olduğunu bildirmiştir. Irza geçme kurbanları, uzun süreli psikolojik işlev bozukluğu, sosyal uyum bozukluğu, cinsel işlev bozukluğu yaşamaktadır. Irza geçme intihar riskini artırmaktadır.

II. Kadına Yönelik Cinsel Şiddetin Sonuçları Ölümçül Olmayan Sonuçlar;

Yaralanmalar, İstenmeyen gebelikler, Cinsel yolla bulaşan hastalıklar, Jinekolojik sorunlar, İritabl kolon sendromu, Kendine zarar veren davranışlar, Düşükler, Baş ağrısı.

Psikolojik Sonuçlar;

Depresyon, Korku, Anksiyete, Kendine güvensizlik, Cinsel bozukluklar, Yeme sorunu, Travma sonrası stres sendromu.

Ölümçül Sonuçlar;

Özkıyım (intihar), Öldürme (homisid), Maternal mortalite (anne ölümü), HIV/AIDS.

Kadına yönelik şiddet, fiziksel ve psikolojik zarar boyutu dışında ekonomik ve sosyal boyutlarıyla da önemlidir. Her türlü şiddetten kaynaklanan yaralanmaların tedavi giderleri yılda 500 milyon doları bulmaktadır. Şiddet sonucu oluşan işgücü kaybı kadının statüsünü de olumsuz yönde etkilemektedir.

Kadına yönelik şiddet, 1980'lerde önce kadın hareketinin, daha sonra da Türkiye'nin gündemine girmiştir. Toplum açısından önemli olan bu gelişme, 1988 ve sonrasında açık oturumlar, konferanslar vb. çalışmalarla sürmüştür, konuya ilgi giderek artmıştır. Yapılan araştırmalarla kadına yönelik şiddet kısmen görünür kılınmıştır.

Şiddete maruz kalan kadınların çoğu polis, sağlık görevlileri, arkadaşlar, aile bireyleri gibi kişilerden yardım istediklerinde durumun ciddiye alınmadığını görmekte ve çaresizlik duygusuna kapılmaktadır.

Kötü davranışa maruz kalan kadınlara, eyleme geçme gücü verildiğinde, yaşamlarının denetimini yeniden ellerine geçirme ve gerekli kararları verme olasılıkları oldukça yüksektir.

* Uzm.; Merkez 1 No.lu AÇS-AP Merk., Halk Sağlığı, Manisa

Bu yazı; sted dergisinin 12. cilt, 9. sayısından alınmıştır.

DEDEM HASAN KARATEPE

Hüseyin KARATEPE

Dedemi hatırladığım yaşı, herhalde 7-8 olmalı... Okula başlangıç yıllarım. İkiz kardeşim Hasan'la birlikte Cebeci'deki Ertuğrul Gazi İlkokulu'na gidiyorduk. Ellerimizde okul çantaları, siyah önlük ve beyaz yakalıklar... Hafta sonunun gelmesini özlemle beklerdik. Çünkü dedem ve babaannem genellikle hafta sonları Nail amcamlarla birlikte bize gelirlerdi. Veya topluca biz onlara giderdik.

O yaşlar işte, çocukluk... Dede, babaanne sevgisini belki de o yıllarda fazla özümse-miyorduk bile... Alacağımız harçlıklar, verilen ufak tefek oyuncaklar, dede ve babaanne sevgisinden daha önde geliyordu. Dedem; Hasan, amcamın çocukları Yasin ve Neşet'le birlikte bizlere köydeki sarı ineğimizin hikayesini anlatırdı. Hoşumuza gittiğini anlayınca da yüzünde beliren tebessümle bize sevgiyle bakar, yanaklarımızı okşardı. Ablalarım, bizden daha büyük oldukları için, bu sohbetlere pek katılmazlardı.

Havalar ısınmaya başladı mı dedemle, babaannemi Ankara'da tutmak mümkün olamazdı. Onlar için varsa yoksa herşey Bademli'ydi. O'nun "Cemreler düşünce Bademli'de olacaksın... Kar düşünce de Ankara'ya döneceksin..." sözleri hâlâ kulaklarımdadır.

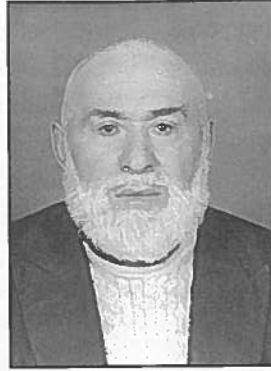
Onlar gider de biz kalır mıydık? Okulların kapanmasıyla birlikte Ağın'a, Bademli'ye gitmenin yollarını araştırırdık. Babamızı ikna etmesi için anamıza ne diller dökerdik, ne diller bir bilseniz...

Sonunda izin çıkar, anam, ablalarım, Hasan ve ben, babamı Ankara'da bırakarak köyün yolunu tutardık...

Köyde yaşam çok farklıydı... Okul derdi yoktu. Köyde yaşattığımız oldukça fazlaydı. Serpineyi oyuncak at yapar, Bademli'nin avuç içi kadar alanını tozu dumana katarak defalarca dolaşırdık... Yorulmak nedir bilmez, aş etmek istemezdik!

Oyun faslı bittiğinde dedemin, Hasan'ın ve benim vazgeçilmez mekanımız Yukarı yazlık, Mağara önü veya Ören'deki bahçemiz ve çeşmeydi... Tevenklerden üzümleri, ağaçlardan erikleri, çalılardan kan kırmızı böğürtlenleri toplar, afiyetle yer, dedemize de ikram ederdik. Geri dönüşte de, çalışmamızın ürünü olan bu meyveleri ev halkına da dağıtırdık.

Düğün sürme, ilgimizi en fazla çeken şeylerden biriydi. Dedem, Hasan ve ben birlikte düğene biner, öküzlerle "ho... hooo..." diye bağırır, harman bitiminde de at sırtında köye şahra taşırırdık... Şahra yıkıldıktan sonra, at sırtında tekrar harman yerine gitmek, çocukluk günlerimden kalan ve halen unutmadığım anılarımdandır...

Köyden aklımda kalan en güzel anılarımdan biri de, babaannemizin hazırladığı azıkları alıp dedemle beraber sığır gütmeye gitmemizdi. Dağları gezer, bağ ve bahçelerin güzelliğini içimize sindirir, topladığımız göbekleri de çantamıza doldururduk. Bu göbekler tüm ev halkının akşam yemeğini oluştururdu. Hepimiz neşe içinde bu göbekleri yer, günün yorgunluğunu atmak üzere yerlere serili yataklarımıza koşardık.

Biz Ankara'ya dönerdik, ancak ablalarım köyde kalırdı. Büyük ablam Makbule ilkokulu Bademli'de okumuştur. Diğer ablam

Züleyha da okullar açılınca kadar köyde dedemlerin yanında kalmaya devam ederdi.

Dedem Hasan Karatepe, 18 Ocak 1927 tarihinde Bademli'de dünyaya gözlerini açmış. Anası Horoçlu Nezen-der Hanım, babası ise Bademli köyünden Neşet...

Vatani görevini yapınca kadar, köyde anası-babası ve kardeşleriyle rençberlik yapmış... Askerlik görevi bitmiş... Yukarı Yabancı köyünden Asiye ile evlenmiş... Bakmış işsiz güçsüz olmuyor. Ağın'da birçok genç gibi, O da 1950'li yıllarda çok sevdiği köyünden ayrılarak, iş bulmak için Ankara'ya gitmiş.

Uzun uğraşlardan sonra, her zaman saygı, sevgi ve rahmetle andığı, dayım dediği Mustafa Aydın tarafından EGO Genel Müdürlüğü'nde işe yerleştirilmiş. Biri babam Adem olmak üzere 4 çocuğu olmuş. 1974 yılında emekli olduktan sonra, uzun yıllar hasretini çektiği köyüne dönmüş... Yaz aylarını Bademli'de, kışı ise Ankara'da geçirmeye başlamış.

Dedem; hısım akrabasını, konu komşusunu, eşini dostunu çok severdi. Sürekli onları arar, hal hatır sorardı...

Seven, sevilen bir kişiydi... Dürüst, açık sözlü, özü sözü bir kişiliği vardı. Yalan, dolan, kalleşlik bilmezdi. Dik yürürdü, kimseye minnet etmez, kimsenin önünde eğilmezdi.

Ancak yufka yürekliydi, merhametliydi, sevecendi...

Bizlerin de disiplinli, özümüze ve sözümüze bağlı, dürüst kişiler olmamızı üzerine basa basa her zaman söylerdi.

Dedem, 18 Mayıs 2004 günü Ankara Hacıbayram Camii'nde kılınan öğle namazını takiben, yaşlı gözlerimizle ebedi yolculuğuna uğurladık.

O'nun nasihatları, uyarıları, öğrettiği ilkeler doğrultusunda, O'na layık çocuklar ve torunlar olmaya çalışıyoruz.

Çalışacağız da...

DUYGULARIM...

Memduh SOYLU

Yıldızların süslediği o karanlık semada ne güzel hatıralarımız vardı. Hepsi heder olup gitti, eyvah...

Gençlik çağlarımdan birer görüntülerdi bunlar. O döneme ait hatıralar böylece bitti. Bir sonsuzluğa doğru yol alıp gitti. Ömrümden nice sayfalar çevrildi. Değerini bilemedim! Nice sevgiler, nice duygular vardı ki, gönlümden, yüreğimden, düşüncelerimden bir türlü silemedim.

Bir taraftan canıma, bir taraftan ruhumu eş ararken yine anılarım çıktı karşıma...

Bendeki bu şiirsel duygular, bir ulu kaynaktır. Asla kurumaz. Varımla, yoğunla tamamen ben sevin olacağım güzel hatıralarım. Şu fani dünyada nice hikmetler, nice içten duygular ve kaygılar var ki, yaşamımın unutulmaz birer parçası oldular. Bunların gerçek yönünü bilemedim ve anlayamadım.

Bu zayıf vücudumu, kanayan ruhumu yaşlı gözlerimle nice yıllar damla damla suladım. Dertlerimi halka halka birbirine uladım. Masal gözlü bir dağ ceylanı var sanki içimde. Senelerden beri bu tükenmez yollarda koşturup durur beni.

Cennet misali, gönül bahçemde güzel kokulu gonca güller, mor sümbüller renk renk çiçek açtılar. Baharımı şenlendirdiler. Seherde kanayan ruhumu yine onlar sardı, dinlendirdiler.

Yıllarca süren bu kaygı, bu çileler birbirine eklendi hep dizi dizi. İşte bu büyük birikim, bu düzensiz ve ölçüsüz yaşam beklenmedik bir noktaya getirdi beni.

Şimdi öyle bir merhaledeyim ki, o merhaleden iki cihan görünür. Hangisi yalan, hangisi gerçek bilemiyorum... Yağmur bulutları gölgesinde, duygularım dertlerimle birleşti, birbirine eş oldu ve böylece ümitler kardeş oldu.

Ağlaya ağlaya gözlerime kan doldu. Bilmem bu yaşta bana ne oldu? İçimde senelerden beri beni

çağırın bir ses var. Onun esiri olmuşum. Eskisi gibi değilim artık, benim yüreğim zar inceliğinde. Aslında ruhum çok rahat, ruhların yükseldiği her saat...

Hayatım her an tükeniyor, bilmem ki nerede biter, nasıl? Bu ayrı bir düşünce, ayrı bir dert, ayrı bir fasıl. Sabırla, tahammülle boşa değil beklediklerim. Bugün yarın derken çok oldu günü güne eklediklerim.

Onlar ki beni bu yaşama bağladılar, onlar ki benim gönül şenliğini sağladılar. Onlar ki benimle gülüp benimle ağladılar.

Gene nice taze duygular var ki çırpınıp durur içimde. Hepsi bir bütün olmuşlar dünden bugüne başka biçimde. Gecelerimi onlar aydınlatır pırlı pırlı, ışıltı ışıltı, nokta nokta... Onlarla şafak atıyor ufuklarımda. İnan ki onlarla şiir dilinden başka bir dille konuşamıyorum artık. Gençlikten kalma o körpe ümitler, gerçek sevgiler yine de içimde hâlâ yeni yeni yeşerip filiz vermekte. Mevsim yavaş yavaş coşku dolu bir bahara ermekte.

Seher vakti en büyük tutkularımdan biridir. Gönül şenliğini orada yaşarım. Bu, duygusallığıma ve yaşam boyu sürececek hayal dünyama renk vermektedir. Daima içimde tükenmeyen bir sevmek hevesi var. Bu da cıvıl cıvıl bir yaradılış şeklidir.

Böylece bu hayal dünyanın ufuklarında daha nice sabahlar olacak, daha nice güneşler doğacak...

Nice varılmaz ufuklarda, nice günler sabahı bekledim. O diyarın türkülerini söyleye söyleye, içimdeki bu itici kuvvet, bu aşırı duygusallık bilmem kaç yıl geriye götürdü beni? İşte öyle bir an geldi ki seneler ötesinde yaşanmış bir alemde buldum kendimi. Bu şekillenmiş duygular içerisinde ağladım mı güldüm mü bilemiyorum? Böylece düşüncelerimi gönlüme aktardım. Senelerce bunun

için yıllarımı harcadım. Beklenmedik bir zamanda, bilinmeyen bir nedenle bir anda bütün arzularım şaha kalktı. İşte böylece bu hayatıyet peşinden koş-turdu beni. Sonradan öyle bir an geldi ki bu arzular bir toz bulutu içinde ufaldıkça ufaldı. Sabahın seherinde esen yellerde kayboldu gitti. Geride dudaklarım da bir mırıltı, zihnimde değişik düşünceler kaldı. Böylece bitmeyen gecelerin derin sessizlikleri içinde nefes alışı, şiddetle atan kalbimin isyanını duydum. İrkildim bir zaman.

Kendime özgü birtakım duygularımı yaşarken bir anda içime giren şeytani bir ruh gönül rahatlatıcı düşüncelerimi bozdu.

Hey gidi hey, 79 bahar yaşadım. Derken sonbaharı şimdi de kışı yaşıyorum. Yolun yarısını çoktan geçtim. Rüya gibi uçup giden o güzelim yıllar, beni arkasından sürüttü de sürüttü.

Mevsimsiz esen rüzgarlara döndüm. Şaşkınlıktan ne tarafa eseceğimi de bilemiyorum.

Başım dağ misali uğulduyor esen yellere doğru. Gönül kuşum uçup gitti bilinmeyen ellere doğru.

Bu sevdalı başımla şu bitip tükenmeyen yollar da koşturup duruyorum. Yıllar geçti yol gerçeğe ulaşmadı.

Derinden derine bir sessiz söyleyiş var içimde. Kiminle bilemiyorum. Bu bilmeceyi yıllardan beri nedense çözemedim çözemiyorum da. İçten içe çürüyen bir ağaç misali, dertlerim kurt oldu yedi beni.

Ümit filiz vermez, tomurcuklar açılmaz, yaşlılıktan kaçılmaz bir sona doğru yaklaşıyorum. Dönüşü olmayan uzun ince bir yoldayım. İçime kök salmış, damarlarıma kadar işlemiş acaip bir duygusallık içerisinde yavaş yavaş erimekteyim.

Gene de benim beklediklerim var; dağlar kadar başı dumanlı, ovalar kadar engin, nehirler kadar coşkun, ormanlar kadar yeşil ve serin. Pembe ufuklar kadar renkli. Seven ve sevilenlerden üstün ilahi bir sevginin kutsiyeti kadar.

Gene de bunlar benim için serap olsa gerek di-

yorum. Gündüzleri ben geçmiş, geceleri rüyamda geçmiş beni arıyor her nedense. Bu ruh büyüklüğünden esinlenerek bir çok olumsuzluklara rağmen gene de gerçekleri aşkar görebiliyorum büyüte-cimde.

İçimde bir kaygı, dilimde bir garip türkü, gönlümde muhabbet ateşi. İşte böyle anlaşılmayan bir haller içerisindeyim.

Bu zavallı gönlümü nedense bir türlü avutamıyorum. Bu havai düşüncelerime sevdâ tohumları ek-tim ve bir türlü yeşermedi. Devamlı yüreğimle kafam arasında bir şeyler dolaşıyor. Zaman yavaş yavaş son hedefe ulaşıyor. Böylece hayat yollarında nice yıllar koşturdum durdum. Yol tükenmedi ben tükendim, oy anam oy... Çözülmez kördüğüm oldu düşüncelerim. Bunları alnımın çizgisinde okudum. Arzularım ikiye bölündü ortasından, yarısı geçmişte, yarısı da gelecekte kaldı.

Nice hayallerim vardı, gerçekleşmeden gün akşam oldu. Susuz bir çöl sessizliği ruhumu sardı. Kendimi binlerce fersah uzaklarda sandım. Neden-se kuş uçmaz kervan geçmez bir sahraya döndü yaşamım. Nice senelerin koynunda daha nice sabah-lar olacak. Şu anda gün aydınlığında harikalarla dolu bir yaratılış şeklini seyrediyorum. Böylece yürü-yeceğim bir zaman daha, bu hayat çizgisi üzerinde büyük sapmalar olmazsa. Buna devri dünya derler.

Şimdi yanımda cananım var, candan ileri. Ka-der birliği yapmışız hayat yolunda. Şartlar müsait olursa Ağın'a beraberce gidip ömrümün 80. baha-rını yaşayacağım. Böylece daha nice sabahlara eri-şeceğim inşallah.

Ey ağlaya ağlaya bitenler. İnanın ben de sizin gibiyim. Şimdi öyle anlatılmaz duygular içerisindeyim ki... Benim yaratılış tarzım, iç dünyam ve ruh-sal durumum nedeniyle çok hassas bir noktaya gel-dim. Bilmem daha kaç yıl sürecek bu duygulu halim?

Bir ömür boyu süren bu kurulu düzen elbet bozulacak bir gün.

HAK dünyaya göçende...

BİR PORTRÉ... BİR FIKRA...

Mustafa KARAKAŞ

BADEMLİ İMAM DAYI

İmam dayı, köyde uzun yıllar çiftçilik yaptıktan sonra, aklına hükümet işinde çalışmayı koyar. Belli uğraşlardan sonra Ağın'da Ziraat Müdürlüğü'nde işe başlar. Bu aralarda Ağın Hükümet konağı inşaatı tamamlanmış, Kaymakam Haydar Bey tarafından teslim alınmış, faaliyete geçirilmeye çalışılıyor. Kadrolara bir bir insanlar yerleştiriliyor. İmam Dayı kafasına göre bir işin çıkmasını beklerken, tam o sırada kalorifer işinden anlayan var mı diye bir ses... İmam Dayı gözlerini bir an yumar düşünür. Bir zamanlar Zonguldak Akay Garajı'nda ziyaretine gittiği Sosikli Hasan Dayı, "İmam bak, benim işim şu kazana kömür atmak, işimin en önemli yanı şu dereceye bakıp yüz dereceyi aşmamak, aşırırsan kazan patlar, bina havaya uçar" demişti.

İmam Dayı, hiç tereddütsüz "ben" diye bağırır. İmam Dayı'yı aldıkları gibi Kaymakamın karşısına götürür, dikerler.

Bundan sonrası kolay zaten, kalorifer işinden anlayan kimse de yok. Soruyu da kendi sorar, cevabını da kendisi verir:

"Kaymakamım biliyor musun? Bu iş çok tehlikeli, dereceyi sürekli kontrol etmek gerekiyor. Derece yüzü geçerse kazan patlar, bina da havaya uçar... alimallah.

Ağın'ın yarısı da yerle bir olur."

Kaymakamın gözleri fal taşı gibi olmuş, İmam Dayı'yı pür dikkat dinlemeye devam ediyor:

"Kaymakamım sonra bu iş öyle bir kişinin yapacağı bir iş falan da değil ha!" Kaymakam hiç düşünmeden, "Peki canım, böyle tehlikeli bir görevi bir kişiye verecek değiliz ya! Senin yanına

motorcu Tahsin'i de verelim" der.

İmam Dayı işe başlar, keyifler gıcır, her şey istediği gibi, günde bir-iki saat iş telaşı, ondan sonrası kebab...

Ancak, İmam Dayı'nın hesaba hiç katmadığı, Kaymakamın korkularıydı... Ya gece uyur kalırsa, derece yüzü geçer de kazan patlarsa. Bu korkuyla Kaymakam bey her gece İmam Dayı'yı denetlemeye başlar. Bir gün, bir ay derken bu durum artık çekilmez bir hal alır. Gecenin biri demez, ikisi demez, hiç beklemediği anda kazan daireesinde karşısına çıkar. İmam Dayı'nın karşı tarazu geçmekten başka çaresi kalmaz.

Soğuk bir kış gecesi İmam Dayı anadan üryan soyunur, kalorifer bacasına gider, kendini yukarıdan aşağı kapkara boyar ve Kaymakamı beklemeye başlar. Gece saat ikiye doğru kazan daireesinin merdivenlerinden Kaymakamın ayak seslerini duyan İmam Dayı ayağa kalkar. Şöyle derin bir nefes alıp, Kaymakamın kazana doğru yaklaşmasını bekler. Bu arada 'bak korktuğum az kalsın başıma gelecekti' diye düşünerek bütün dikkatini kazanın üzerindeki dereceye yoğunlaştırıp, kazana yaklaşan Kaymakam bey, bir anda değişik sesler çıkararak, iki kolu havada fırladık gibi dönen, çırılçıplak, kapkara, zebella gibi bir şeyin üzerine doğru koştuğunu görünce, neye uğradığını bilemez, şuursuzca hem bağırır hem de kaçır. İmam Dayı kararlı bir şekilde Topal Latif'in değirmeninin önüne kadar kovalar. Kaymakam gözden kaybolduktan sonra İmam Dayı geri döner, yıkanır, üzerini giyinir ve güzel bir uyku çeker. Sabah Kaymakam beyin gelmesini bekler ama, boşuna! Bir gün, iki gün, üç gün derken Kaymakam bey yok...

O dönemlerde Ağın İlçe Milli Eğitim Müdü-

rü olan Andirili Nuri Hoca'nın Kaymakam beyi bulup konuşmasıyla anlaşılır ki, Hükümet binasında meğer hayalet varmış. O hayalet de Kaymakam beyi kovalamış. Kaymakam bey de bırakın kazan dairesini, makamına bile gelmeye korkar olmuş. Nuri Hoca, bu işte bir İmam Dayı parmağı olduğunu hemen anlamış. Çünkü, bu numara İmam Dayı'nın ilk numarası değilmiş. Bundan önce ne veteriner bırakmış, ne doktor, ne de hakim. Yani Ağın'a her gelene bir oyun oynamış.

Nuri Hoca, Kaymakam beye, binada hayalet falan olmadığını defalarca söylemesine rağmen, bir türlü ikna edemeyince, 'Bu işi yapsa yapsa İmam Dayı yapar' diye söyler. Kaymakam bey bir an duraklar, şaşkın şaşkın bakar:

- Hadi canım, ben İmam'ı tanımam mı?

Nuri Hoca, bıyık altından gülerek, iki yana kafasını sallar:

- Tanımazsın Kaymakam bey, tanımazsın! Onu bu güne kadar kim tanıyabildi ki sen tanıyasın?

Kaymakam bey hemen makamına gider, İmam Dayı'yı çağırır. İmam Dayı her zamanki tavrıyla, hiçbir şey olmamış gibi gelir:

- Buyrun Kaymakamım, beni istemişsiniz, der.

Kaymakam önce güzellikle konuşmayı dener.

-Bak, üç gün önce gece ikiye doğru kazan dairesine geldim. Seni yerinde bulamadım, nerelerdeydin?

Kaymakamın bu şekildeki yaklaşımı İmam Dayı'ya büyük koz vermiştir. İmam Dayı, hemen o kozu kullanır:

- Kaymakamım, bu güne kadar bana kimse inanmaz diye söyleyemedim. Şimdi söyleyeceğim ama Allah aşkına kimselere söylemeyesin.

Bizim buralarda böyle şeylere kimse inanmaz. Bir de adama deli damgası vururlar, insan içine çıkamazsın, itibarın kalmaz, kimse seni adam yerine koymaz, diye başlamıştı ki, Kaymakam içinden, "Eyvah! ben ne yaptım bir de Nuri Hoca'ya anlattım" diye düşünerek, İmam Dayı'ya döner:

- Yeter İmam, uzatma da söyle. Ne imiş kimselere söyleyemediğin şey?

- Kaymakamım, ben bu işe başladığımdan beri iki üç günde bir kazan dairesinde kapkara bir hayalet görüyorum. Bir ara Tahsin'i yokladım, acaba ona da görünüyor mu? diye. Böyle bir şeyden bahsetmedi, diye anlatıyordu ki, heyecan içerisinde İmam Dayı'yı dinleyen Kaymakam bey, boş bulunup:

- Gördüğün hayalet çıplak mıydı? diye sorunca, İmam Dayı kontrolü iyice eline alır:

- Yoksa, sende mi gördün Kaymakamım? Ben de sadece bana görünüyor sanmıştım, der ve başlar anlatmaya:

- Bak Kaymakamım, o hayaletin geldiği günlerde onun olduğu yerden uzaklaşacaksın, senin silahın var sakın ha ateş edeyim falan deme. Allah korusun çarpar bir daha iflah olmazsın, diyerek bir taraftan da kendini garantiye alıyordu.

Kaymakam bey bir ara "Bak imam, o işi sen yaptıysan söyle bir şey yapmayacağım" diyecek gibi olsa da, İmam Dayı'nın artık işler bu noktaya geldikten sonra dönüş yapması mümkün değildi. O günden sonra, Kaymakam beyi bırakın gece denetlemesini, akşam mesaiden sonra Hükümet konağı çevresinde bile gören olmamıştı.

Kaymakam beyin yıllar sonra görev süresi biter. Başka bir yere tayini çıkar, vedalaşma zamanı gelir. Sıra İmam Dayı'ya gelince, Kaymakam İmam Dayı'yı biraz تنها bir yere doğru çeker ve sorar:

- Yahu İmam! Ben o malum günden sonra

kazan dairesine hiç girmedim, ama sen her gün oradaydın. Ne yaptın, o hayaleti bir daha gördün mü? diye sorar. İmam Dayı, daha fazla saklamaz ve gerçeği söyler:

- Kaymakamım hakkını helal et. Ben her aynaya baktığımda o hayaleti gördüm. Çünkü o bendim. Kaymakam önce bozulur, kızar gibi olsa da, herkesin içinde belli etmez. İmam Dayı'ya sarılır, kulağına yavaşça fısıldar:

- Bak İmam, sana hakkımı helal etmezdim ama, gene de bana yaptığın bu son iyilikten dolayı hakkımı helal ettim. İmam Dayı şaşırır ve sorar:

- Kaymakamım ben size ne iyilik yaptım ki?

Kaymakam elini İmam Dayı'nın omuzuna koyar:

- İmam, üç senedir hayalet ne zaman, nerede karşıma çıkacak diye hep tedirgin oldum. Gene de Allah senden razı olsun ki, sen olduğunu söyledin de beni bu dertten kurtardın, diyerek İmam Dayı'yı hiçbir zaman unutmamacasına Ağın'a veda eder...

İKİNDİ VAKTİ

Karşıgeçe köylerinin birinde, caminin önünde ikinci ezanının okunmasını bekleyen bir grup köylü, kendi aralarında derince bir sohbete dalmışlardı. İçlerinden biri vardı ki epeyce dertliydi:

- Yahu arkadaş; sabah namazı sabah vakti için, öğle namazı öğle için, akşam da akşam için. İyi de bu ikindi ne için? diyerek başlar konuşmaya ve devam eder:

- Zaten tarla tapan bir taraftan, döven sürme bir taraftan, harman savurma, saman kaldırma derken anamız ağlıyor. Bir de öğle ile akşamın arasını ikindi namazı bölünce hiçbir işe yetişemez oluyoruz. Çevre köylerle toplansak da hiç olmazsa şu yaz döneminde ikindi namazını kaldırsak, der.

Köylüler arasında başlar homurdanmalar. Olur mu canım öyle şey? Bizim ne haddimize... Olurdu olmazdı, derken çevre köylerle de konuşmaya karar verilir. Hemen haberciler gönderilir, çevredeki bütün köylerin ileri gelenleri toplanırlar. Konuyu enine boyuna tartıştıktan sonra, Pul köyünde yaşayan Kadı Efendi'ye gitmeye karar verilir. Köylüler arasında sözcüler seçilir, yörede yetişen patates ve soğanlar iki katır yüküyle Kadı Efendi'ye hediye olarak hazırlandıktan sonra, yola koyulurlar. Bir, birbuçuk saatlik yolculuktan sonra, Pul köyüne varıp Kadı Efendi'nin huzuruna çıkarlar. Başlarlar anlatmaya:

- Kadı Efendi, malum köy yeri, yaz aylarında günlerimiz yoğun çalışmayla geçer. Namazlarımızı da çok şükür aksatmadan kılıyoruz. Ancak, ikinci namazı öğle ile akşam arasında zamanımızı bölüyor. Şu ikindi namazını yaz döneminde kaldırsan bize öyle iyilik edersin ki. Sabah, öğle derken akşamı da kılar yatarız. Köylüleri dinleyen Kadı Efendi bir müddet düşündükten sonra köylülere sorar:

- Efendiler, Allah'ın emrettiğini biz kulların kaldırabilmesi mümkün mü? Hadi biz ikinci namazını kaldırdık diyelim, bu arada siz yatsı namazını ne yaptınız? deyince, köylüler arasında kısa süreli bir panik yaşandıktan sonra, hemen toplanırlar. "Kılıyoruz Kadı Efendi, kılıyoruz" diyerek, isteklerinden vazgeçtiklerini söylerler ve köylerine geri dönerler.

Bu arada tepeyi dönüp yaklaşmakta olan sözcüleri, köy halkı heyecan içerisinde beklemektedirler. Sözcüleri suratları asık, moraller bozuk vaziyette gören köylüler ümitsizce, ne oldu kaldırmadınız mı? diye sorarlar. Habercilerin cevabı ise köylüleri adeta şok etmiştir:

- Ne kaldırması yahu, Allah'ın işine karışsak olacağı buydu. Biz ikindi namazını kaldıralım derken, Kadı Efendi başımıza bir de yatsı mıdır yumru mudur nedir, öyle bir şey çıkardı...

HABERLER...

* Ağın İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından, vatandaşlara yönelik bilgisayar okur -yazarlığı konusunda kurs açıldı.

Öğretmen Abdullah Lütfü İlköğretim Okulu teknoloji sınıfında 7 Mayıs 2004 tarihinde başlayan kursa, 18 kişi katılıyor.

Kurs bitimini takiben, önümüzdeki dönemlerde de bilgisayar okur - yazarlığı kurslarının açılması planlanıyor.

* İlçemiz Kaymakamı Erdinç Filiz ile Özalp Kaymakamı Ömer Özcan, 29 Haziran 2004 günü akşam saatlerinde Demeğimizi ziyaret ettiler.

Sohbet niteliği taşıyan toplantıda, Kaymakamımız Erdinç Filiz tarafından, Ağın'daki son gelişmeler ve yapımı programlanan yatırımlar hakkında kısa bilgiler verildi.

* Ankara-Ağın Kültür ve Dayanışma Demeği tarafından düzenlenen gezilerle, Ankara'daki hemşehrilerimiz adeta leyleği havada gördüler.

28-29 Mayıs 2004 tarihlerinde Kapadokya, 12 Haziran 2004 tarihinde Abant gezileri ile 27 Haziran 2004 tarihinde Söğütözü Dinlenme Tesisleri'nde gerçekleştirilen piknikte bir araya gelen hemşehrilerimiz hoşça vakit geçirdiler.

* Değerli hemşehrimiz Adnan Binyazar'ın, "Masalın Yitiren Dev" romanının devamı olan "Ölümün Gölgesi Yok" romanı yayımlanmıştır.

Tüm okurlarımızın bilgisine sunar, hepinize salık veririz.

* Değerli hemşehrimiz Ağın-Pul Köyü'nden Hamdi Seyhun, TCDD 5. Bölge Müdürlüğü Hareket Müdür Yardımcılığı görevinden, TCDD 1. Bölge Müdürlüğü (Haydarpaşa) Hareket Müdürlüğü görevine atandı.

Değerli hemşehrimizi yüreктen kutlar, yeni görevinde başarılar dileriz.

* Ağın Müderris Hüseyin Efendi Mahallesi'nden değerli hemşehrilerimiz Münevver-Mustafa Ali Çelik'in torunu, Ziraat Mühendisi Serkan Çelik'in yeğeni, Y. Jeoloji Mühendisi Emine Arzu Yolsal ve Y. Sistem Mühendisi Kara Pilot Kd. Üst. Emrah Yolsal'ın minik yavruları Zeynep Gökçe Yolsal, 18 Aralık 2003 tarihinde Ankara Özel Güven Hastanesi'nde dünyaya geldi.

Gecikmiş bu haberi okurlarımıza duyurur, Yolsal çiftini kutlar, minik yavru Zeynep Gökçe'ye yaşam boyu sağlık ve mutluluklar dileriz.

* Ankara - Ağın Kültür ve Dayanışma Demeği Başkanı Ahmet Deviren ile Gül Deviren'in oğlu, Dergimizin her sayısının basımında bizlere yardım ve desteğini esirgemeyen M. Engin Deviren ile Refika - Ender Altan çiftinin kızları Ebru Altan, 21 Mayıs 2004 tarihinde Gazi Üniversitesi Gazi Kültür Merkezi Salonu'nda yapılan bir düğünle mutlular kervanına katıldılar.

Deviren ve Altan ailelerini kutluyor, genç evlilere yaşam boyu mutluluklar diliyoruz.

* Değerli hemşehrilerimiz Neriman - Hasan Tözün'ün kızları Ayşe Tözün ile Zeynep - Salih Karataş'ın oğulları Oğuzhan Karataş, 27 Haziran 2004 Pazar gecesi saat: 19.30'da Malatya Yimpaş Cafe - Restaurant Düğün Salonunda yapılan bir düğünle yaşamlarını birleştirdiler.

Aileleri kutlar, genç evlilere yaşam boyu mutluluklar dileriz.

* Ağın - Müderris Hüseyin Efendi Mahallesi'nden rahmetli Emine - Mehmet Yandımata'nın oğulları, Gülhanım Yandımata'nın eşi, Fatma, Mehmet, Hüseyin, Nihat ve Nihal'in sevgili babaları, Ağın halaylarının vazgeçilmez ustası Em. Öğretmen M. Bahattin Yandımata, yaşamını yitirmiş ve 15 Mayıs 2004 tarihinde çok sevdiği Ağın'da toprağa verilmiştir.

Merhume Tanrı'dan rahmet, tüm sevenlerine ve yakınlarına başsağlığı dileriz.

* Ağın - Tataragası Mahallesi'nden değerli hemşehrilerimiz Muhlis - Türker İter'in damatları, Buket Selçuk'un kıymetli eşi, Göksel ve Doğa'nın sevgili babaları Y. Elektrik Mühendisi Doğan Selçuk, yakalandığı amansız hastalıktan kurtulamayarak, 1 Haziran 2004 tarihinde genç yaşında Bolu'da yaşamını yitirmiş ve orada toprağa verilmiştir.

İter ve Selçuk ailelerinin büyük acılarını paylaşır, merhuma Tanrı'dan rahmetler dileriz.

* Ağın - Koçan Mahallesi'nden Kadingil'den rahmetli değirmenci Mehmet Yılmaz'ın oğlu, Ayşe Yılmazın eşi, Neşe, Yasemin, Hatice ve Mehmet'in sevgili babaları Em. Başkomiser Cengiz Yılmaz, 4 Haziran 2004 tarihinde yaşamını yitirmiş ve ertesi gün Ankara - Karşıyaka Mezarlığı'nda kılınan öğle namazını takiben toprağa verilmiştir.

Merhuma Tanrı'dan rahmet diler, ailenin ve yakınlarının acılarını paylaşırız.

DOĞANLAR

MAHALLE VEYA KÖYÜ	ÇOCUĞUN ADI SOYADI	BABA ADI	DOĞUM YERİ	DOĞUM TARİHİ
Akpınar Mahallesi	Dora Kut GÜZEL	Tankut	Çankaya	01.05.2004
Bahadırlar Köyü	Can Berke ÖZER	Ö. Haluk	Keçiören	03.05.2004
Modanlı Köyü	Ümmüseleme AKIN	Bekir	Elazığ	06.05.2004
Yedibağ Köyü	Feyza KAYA	Naci	Konak	09.05.2004
Uzungil Mahallesi	Görkem UYSAL	Soner	Aydın	12.05.2004
Öğrendik Köyü	Yusuf YILDIZ	Hasan	Malatya	12.05.2004
Beyelması Köyü	Aysu ÜNAL	Mehmet	Kahramanmaraş	20.05.2004
Aşağı Yabanlı Köyü	Sude Nur UZUNOĞLU	Murat	Bakırköy	24.05.2004
Uzungil Mahallesi	Alp NIKSARLI	Cenk	Şişli	24.05.2004
Yenipayam Köyü	Rıza Mert GÜNER	Gökhan	Yenimahalle	25.05.2004
Kuzgeçe Mahallesi	Yağız Batu ERBAKAN	Olçayto	Çankaya	06.06.2004
Öğrendik Köyü	Berke DEMİREL	Tolga	Çankaya	08.06.2004
Kuzgeçe Mahallesi	A. Atakan BİLGİN	Selçuk	Keçiören	09.06.2004
Tatarağası Mahallesi	Ece GENÇOSMAN	N. Şafak	Balıkesir	12.06.2004
Samançay Köyü	Hamit Fuat TÜRKER	Mehmet	Çankırı	17.06.2004
Müd. Hüs. Ef. Mahallesi	Efe AKKOYUN	Hakkı	Ağın	19.06.2004
Aşağı Yabanlı Köyü	Rabia Sıla ÜÇER	Erdal	Konak	20.06.2004
Şenpınar Mahallesi	Tuğba İrem YILMAZ	İbrahim	Körfez	23.06.2004
Kuzgeçe Mahallesi	Nazlı KAPUSUZ	Namık	Altındağ	25.06.2004

Dünyaya yeni gelen yavrularımıza sağlıklı uzun ömürler diler, ailelerini kutlarız.

EVLENENLER

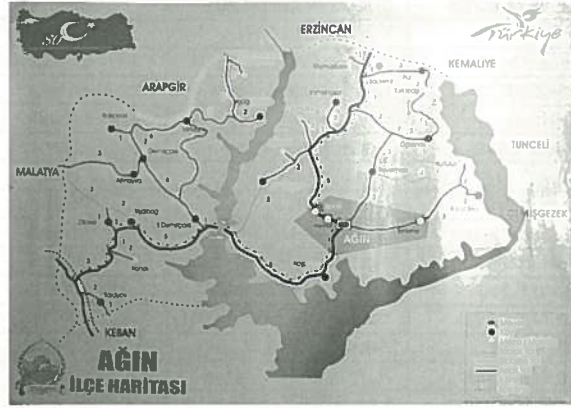
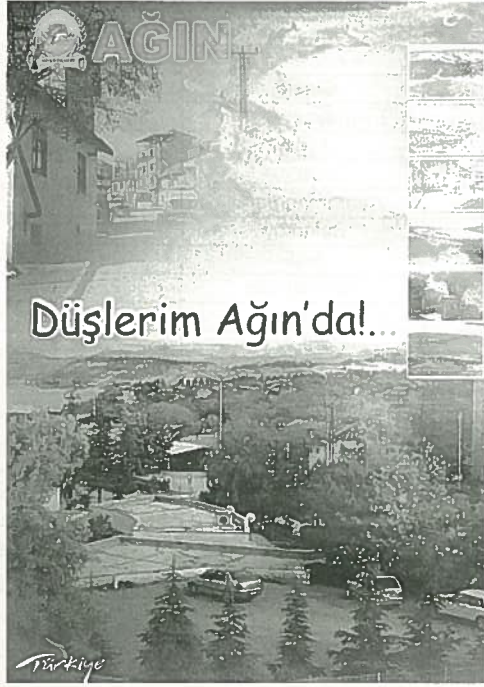
MAHALLE VE KÖYÜ	ADI SOYADI	EVLENİLENİN ADI SOYADI	EVLENME YERİ	EVLENME TARİHİ
Pul Köyü	Murat ÖZER	F. Gülşah MUSLU	Konak	02.05.2004
Dibekli Köyü	Serdal YÜCE	Zeliha YALÇIN	G. O. Paşa	05.05.2004
Pul Köyü	Mehmet PARLAK	S. Nazife GÜNDÜZ	Yenimahalle	05.05.2004
Pul Köyü	Nusret KARAKAŞ	Alev KAPAĞAN	Konak	07.05.2004
Tatarağası Mahallesi	M. Adem KARATAŞ	Çağrı ÖZEL	Yenimahalle	15.05.2004
Altunayva Köyü	Tunahan GÜLER	Nuran ÖNER	Sarıyer	16.05.2004
Akpınar Mahallesi	M. Engin DEVİREN	Ebru ALTAN	Çankaya	21.05.2004
Altunayva Köyü	Birol BOZKURT	Sakine BOLAT	Beyoğlu	02.06.2004
Bademli Köyü	Hüseyin EKER	Şenay KARADAĞ	Yenimahalle	04.06.2004
Tatarağası Mahallesi	A. Ergün SATIR	Handan ÖZTÜRK	Maltepe	05.06.2004
Yedibağ Köyü	Savaş ÖZCAN	Demet ALAV	Güngören	05.06.2004
Beyelması Köyü	Tayfun BİLİR	İlknur SADIKOĞLU	Kadıköy	06.06.2004
Samançay Köyü	Serdar ÖZER	Nimet AYHAN	Yahyalı	11.06.2004
Saraycık Köyü	İ. Gürlar SERTTAŞ	Sevcan BİNGÖL	Elazığ	16.06.2004
Samançay Köyü	Özdemir PASİNLİ	Vildan ÖZER	Konak	20.06.2004

Yeni evlenen hemşehrilerimizi ve eşlerini kutlar, ömür boyu mutluluklar dileriz.

ÖLÜMLER

MAHALLE VE KÖYÜ	ADI SOYADI	DOĞUM TARİHİ	ÖLÜM YERİ	ÖLÜM TARİHİ
Müd. Hüs. Ef. Mahallesi	M. Bahattin YANDIMATA	01.03.1939	Ağın	15.05.2004
Bademli Köyü	Hasan KARATEPE	18.01.1927	Mamak	18.05.2004
Balcılar Mahallesi	Nesrin ÖZDEM	21.08.1948	Kadıköy	18.05.2004
Demirçank Köyü	Necati UZUNOĞLU	01.01.1952	Altındağ	30.05.2004
Hacı Yusuf Mahallesi	Cengiz YILMAZ	01.01.1943	Yenimahalle	04.06.2004
Öğrendik Köyü	Emine KARADAYI	28.01.1920	Melikgazi	11.06.2004

Ölenlere Tanrı'dan rahmet, ailelerine ve yakınlarına başsağlığı dileriz.

Ağın'ı özleyip de gidemiyorsanız...
Ağın'la sürekli iç içe olmak istiyorsanız...
Ağın'da düzenlenmesi düşünülen şenliğe benim de
katkım olsun diyorsanız...

İŞTE FIRSAT...

Ağın Kaymakamlığı tarafından hazırlanan ve basımı gerçekleştirilen;
1 adet Ağın haritası, 1 adet afiş ve 2 adet kartpostaldan oluşan tanıtım posterleri
takım halinde satışa sunulmuştur.

1 takımın fiyatı 7.500.000 TL.dir.

Sipariş bedelini Ağın İlçesi Köylere Hizmet Götürme Birliği'nin
Ağın T.C. Ziraat Bankası'ndaki 15516 no.lu hesabına yatırdıktan sonra;
Dursun KARA-0 424 551 30 60 numaralı telefona veya Ağın Kaymakamlığı'nın
agin.gov.tr web sitesinin öneriler kısmına açık adresinizin bildirilmesi halinde,
tanıtım posterleri adresinize ulaştırılacaktır.

Katkılarınızı bekler, teşekkürlerimizi sunarız.

AĞIN KAYMAKAMLIĞI